

Değişen Dünyanın İyileştiren Gücü
Abdi İbrahim'in Türkiye'deki
Sosyo-Ekonomik Etkisi
Eylül 2021

ABDİİBRAHİM

Deloitte

Önemli Uyarı

Bu rapor ("Rapor") Deloitte Danışmanlık A.Ş. ("Deloitte") tarafından Abdi İbrahim İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Abdi İbrahim") için, aşağıda belirtilen kapsam ve sınırlamalar çerçevesinde hazırlanmıştır.

Rapor, yalnızca Abdi İbrahim'in Türkiye'deki ekonomik ve sosyal etkilerinin incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Başka amaçlarla veya farklı bir bağlamda kullanılmamalıdır. Deloitte, Abdi İbrahim tarafından karar verme veya üçüncü şahıslara raporlama amacıyla kullanılması da dahil olmak üzere, raporun herhangi farklı bir şekilde kullanımıyla ilgili hiçbir sorumluluk kabul etmez.

Rapor, Deloitte ile Abdi İbrahim arasındaki sözleşme hükümleri çerçevesinde münhasıran Abdi İbrahim'in kullanımı için sunulmuştur. Abdi İbrahim dışında hiçbir taraf, her ne amaçla olursa olsun Rapor'u temel alma hakkına sahip değildir ve Deloitte, Rapor ve/veya içeriği ile ilgili olarak Abdi İbrahim dışında hiçbir tarafa karşı sorumluluk, yükümlülük veya özen yükümlülüğü kabul etmez.

Çalışmamızın kapsamı bize sunulan zaman, bilgi ve açıklamalarla sınırlıdır. Rapor'da yer alan bilgiler, Abdi İbrahim'den ve Rapor'un ilgili bölümlerinde açıkça atıfta bulunulan üçüncü taraf kaynaklardan elde edilmiştir. Deloitte, söz konusu bilgileri doğrulamak veya genel olarak makul olup olmadığını gözden geçirmek için bir çaba göstermemiştir. Ayrıca, Rapor'da yer alan analizlerden elde edilen sonuçlar, Rapor'un yazıldığı sırada mevcut olan bilgilere dayanmaktadır ve sonraki dönemlerde güvenilir veri olarak kullanılmamalıdır.

Buna göre, açık veya zımnî hiçbir beyan veya garanti verilmemekte olup belgede yer alan veya sözlü olarak sunulan diğer bilgilerin eksiksizliği veya doğruluğu konusunda Deloitte, Abdi İbrahim veya ilgili ortakları, çalışanları, acenteleri veya herhangi başka bir kişi tarafından veya adına hiçbir sorumluluk veya yükümlülük kabul edilmez ve edilmeyecektir ve bu tür herhangi bir sorumluluk açıkça reddedilmektedir.

Rapor'daki tüm telif ve diğer mülkiyet hakları Deloitte ve/veya Abdi İbrahim'e aittir ve bu koşullarda açıkça verilmeyen her türlü haklar saklıdır.

Bu Rapor ve içeriği, finansal veya diğer profesyonel tavsiye niteliği taşımaz; geçerli koşullarınıza özel tavsiyeler alınmalıdır. Bilhassa Rapor, Deloitte veya Abdi İbrahim tarafından, atıfta bulunulan herhangi bir piyasa veya şirkete yatırım yapılması, iştirak edilmesi, çıkılması veya başka bir şekilde kullanılması yönünde bir tavsiye veya onay teşkil etmez. Deloitte ve Abdi İbrahim, Rapor ve içeriğinin kullanılması (veya kullanılmaması) sonucu ortaya çıkan durumlarda, bu kullanım (veya kullanılmama durumu) sonucunda gerçekleştirilen herhangi bir eylem veya alınan bir karar da dahil olmak üzere, hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmez.

İçindekiler

Raporda Öne Çıkanlar	4
Hedefimiz	5
Bir Bakışta Abdi İbrahim	10
2025 Vizyonu Etki Stratejisi	16
Ekonomik Kalkınma	18
Bütünsel Sağlık	26
Yıkıcı İnovasyon	36
Yerel Bağlılık	44
Uçtan Uca Sürdürülebilirlik	50
Geleceğe Yönelik Beklentiler	58

Rapora dijital olarak ulaşmak için kare kodu okutunuz.

20 bin

değer zinciri
boyunca yaratılan
istihdam

**645 milyon
dolar**

Tedarik zinciri
boyunca
oluşturulan brüt
katma değer

25 milyon dolar
2020 yılı vergi
miktarı

Raporda Öne Çıkanlar

2030'a kadar
karbon nötr şirket
olma hedefi

15 milyon

sağlıklı yaşam yılı ve

155 milyar dolar

2020 yılında seçilmiş
ürünlerden faydalanan
hastaların gelecek 25 yılda
üretecekleri ek
ekonomik değer

70 milyon dolar
İhracat hacmi

Doktorlara, eczacılara
ve basın mensuplarına
göre sürdürülebilirlikte

1 numara

AbdiBio tesisinde
mRNA ve inaktif aşı
üretim kapasitesi

Hedefimiz

Abdi İbrahim, kurulduğu 1912 yılından bu yana, Türkiye'nin toplum sağlığı ve ekonomik kalkınma alanındaki en önemli zorluklarını ele alma konulu sürdürülebilirlik odaklı çalışmalarında uzun bir başarı geçmişine sahiptir. Firma, hem yerel yaşam bilimleri ekosistemi konusunda farkındalığı artırmak, hem de hastalarına ve değer zinciri ortaklarına karşı şeffaflığı ve hesap verebilirliği sağlamak amacıyla, bu gündemi sürdürülebilirlik raporlarında paylaşmaktadır.

Bu yıl Abdi İbrahim, 2025 Vizyonu Stratejisi kapsamında bir adım daha atmaya ve Deloitte ile birlikte kapsamlı bir sosyo-ekonomik etki raporu yayınlamaya karar vermiştir.

Sektörde özellikle Türk toplumuna odaklanan, kamuya açık ilk çalışmalardan biri olan rapor, pandemi sonrası öngörülebilir küresel zorluklar göz önüne alındığında, Türkiye'nin ulusal ilaç sektörü ve ülkenin gelecekteki refahında artan rolü için bir kilometre taşı özelliği taşımaktadır.

Deloitte, firmanın yerel faaliyetlerinin geniş toplumsal ve ekonomik katkılarını daha iyi yakalamak için etki belirlemede inceleme süreci boyunca hem nicel hem de nitel metodolojilerden yararlanmıştır.

İlk olarak, firmanın yerel faaliyetlerinin dar ekonomik etkisi, brüt katma değer (BKD) ve istihdam katkısı açısından hesaplanmıştır. Deloitte, nicel faydaları temel alarak ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) doğrultusunda; Abdi İbrahim'in ekonomik kalkınma, bütünsel sağlık hizmetleri, yıkıcı inovasyon, yerel bağlılık ve baştan sona sürdürülebilirliğe ilişkin daha geniş etkilerini vurgulamaya yönelik faaliyetlerinin niteliksel bir analizini gerçekleştirmiştir. Sonuç olarak söz konusu rapor, Deloitte'un küresel sağlık ve yaşam bilimleri sektörüne yönelik 2025 öngörülerinden yola çıkarak Abdi İbrahim'in geleceğe yönelik hedeflerinin altını çizmekte ve Abdi İbrahim'in 2030 Taahhüdü ile sona ermektedir.

Abdi İbrahim'den Mesaj

Dr. Süha Taşpolatoğlu
CEO

1912 yılında Eczacı Abdi Nadir İbrahim Bey'in İstanbul'un Küçükmustafapaşa semtinde kurduğu küçük bir eczanede temelleri atılan Abdi İbrahim, iyileştirme tutkusunu hiç kaybetmeden, bitmeyen bir azimle insanlığa hizmet ediyor. Kurucularımızın uzun vadeli vizyonları sayesinde günden güne büyüyerek, değişen dünyanın iyileştiren gücü haline gelen şirketimiz, bir asrı aşan başarı yolculuğunu sürdürülebilir kılmayı hedefliyor.

Abdi İbrahim olarak sadece ilaç üretmiyor, iyileştirmeye olan sonsuz tutkumuzla her gün, milyonlarca kişiye daha iyi ve daha sağlıklı bir hayat sunmaya gayret ediyoruz. Köklü ve inovatif yapımızın gücüyle geleceği şekillendirecek adımlar atıyoruz. Sektörümüz ve halk sağlığı için; Ar-Ge, teknoloji ve tesis yatırımları yapıyor, üretimimizi artırıyor, ihracat yaptığımız coğrafyaları genişletiyor ve istihdama katkı sağlıyoruz. Yönetsel, çevresel ve sosyal tüm alanlardaki faaliyetlerimizi güçlendirerek ülkemize ve insanlığa sağladığımız katkıyı daimi kılmak istiyoruz.

İçinde bulunduğumuz pandemi, 2020 yılında karşımıza sıra dışı zorluklar çıkarsa da biz sorumlu ve etkili bir şekilde hareket ederek iş modelimizin dayanıklılığını kanıtladık. İş sürekliliğimizi sağlayarak krizin en karanlık anlarında bile, ihtiyaç duyulan kritik ilaçları toplumumuza tedarik etmeye devam ettik. Türkiye'nin "iyileştiren gücü" olarak, tüm dünyayı tehdit eden COVID-19 hastalığına karşı mücadeleye etkin bir katkı sunduk. Pandemi mücadelesinin en önemli konularından bir tanesi de aşılama idi. Abdi İbrahim olarak, pandeminin başından itibaren, aşı üretmek için yerel ve uluslararası şirketlerle yakın işbirliği içinde çalıştık. Biyoteknoloji üretim tesisimiz AbdiBio için, dünyaca kabul edilen en yüksek standartlarda mRNA bazlı ve inaktif COVID-19 aşısı üretme kapasitesini kanıtlayan üretim iznini ve Sağlık Bakanlığı'ndan aşı üretimine başlamaya hazır olduğumuza dair ruhsatımızı da aldık. 2020'nin getirdiği zorluklar, bizi temel hedeflerimize ulaşmaktan alıkoyamadı. Abdi İbrahim, son derece dışa bağımlı bir sektörde ulusal brüt katma değeri artırarak Türkiye'nin ekonomik büyümesini desteklemeye devam ediyor.

2020 yılındaki toplam ekonomik faaliyetimiz, 645 milyon dolar brüt katma değer yaratırken bunun %45'ini doğrudan Abdi İbrahim'in tedarik zinciri giderleri ve çalışan ücretlerindeki artış oluşturdu. Tedarik zincirini yerelleştirme çalışmalarımızla, Türkiye'deki etkimizi genişletmeyi hedefliyoruz. Yıllık 520 milyon birim küresel üretim kapasitemizle, çeşitlendirilmiş ürün portföyümüz ve ileri üretim imkânlarımız sayesinde bölgenin lider üretim merkezlerinden biriyiz. Üretim kapasitemizi yılda yaklaşık 750 milyon kutuya yükselterek, 2023 yılına kadar Abdi İbrahim'in yıllık etkisini iki katına çıkaracağımızı tahmin ediyoruz.

Toplumda iş fırsatları yaratarak çeşitlendirilmiş iş gücünü teşvik eden Abdi İbrahim olarak, 3.918'i Türkiye'de olmak üzere tüm dünyada toplam 4.452 kişi istihdam ediyoruz. 2020 yılında tedarik zincirindeki etki de dahil olmak üzere, sektörde toplam 20 bin kişilik istihdamı desteklemiş bulunuyoruz. Altı kıtaya ihracat yapan uluslararası bir ilaç şirketiyiz. 15 ülkede kendi satış çalışanlarımızla faaliyet gösterirken, distribütörlerimiz ya da lisans sözleşmelerimiz aracılığıyla 60'tan fazla ülkeye ihracat yapıyoruz. İhracatımız, Abdi İbrahim'in toplam gelirinin %16'sını

oluşturarak Türkiye'nin yaşam bilimleri sektöründeki toplam ihracatının %5'ini karşılıyor. Sonuç olarak, COVID-19'un yaşam bilimleri değer zinciri üzerindeki yıkıcı etkisine rağmen Abdi İbrahim'in ihracat hacmini artırmaya devam etmesinden mutluluk duyuyoruz.

Tüm dünyanın dikkatinin COVID-19 pandemisi ile mücadele üzerinde olduğu bir dönemde, VISION 2025 stratejimizi açıkladık. Uzun vadeli hedefimiz, küresel tedarik zincirimiz ve inovasyon üzerindeki devamlı odağımızdan destek alarak, benzersiz değer önermelerimiz ve uluslararası pazarlardaki güçlü marka penetrasyonumuz ile dünyanın en büyük 100 ilaç şirketi arasına girmektir. Bu nedenle, VISION 2025 stratejimizin en önemli zorunluluklarından biri, küresel ortaklıklar oluşturup Ar-Ge ile teknoloji kapasitemize yatırım yaparak, üretim ve satış kalemlerinde Türkiye'nin lider biyobenzer şirketi haline gelmektir. Ek yatırımlar ve yetenek gelişiminden destek alarak kendi biyobenzer ürünlerimizi geliştirmek için gerekli tüm adımları atıyoruz.

Bu hedefe ulaşmak için, dijital dönüşüm ve 8 milyon dolarlık Ar-Ge yatırımı ile 45 adet girişim başlattık.

AbdiBio biyobenzer ürün portföyünü genişletmek ve çeşitlendirmek için İsviçre'nin önde gelen biyoteknolojik ilaç şirketlerinden biri olan OM Pharma'ya yatırım yaptık.

Abdi İbrahim olarak stratejik hedeflerimizin nihai amacının insanlara, toplumlara ve dünyaya fayda sunmak olduğu bilinciyle çalışıyoruz. Ölçümlediğimiz, analiz ettiğimiz ve kamuoyu ile paylaştığımız verilerin bizi daha ileriye götüreceğine, daha iyisini yapmak için cesaretlendireceğine inanıyoruz. İşte ilaç sektöründe bir ilk olan "Sosyo-Ekonomik Etki Raporumuz" da bu düşüncemizin ürünü olarak ortaya çıkmış bulunuyor. Abdi İbrahim'in yürüttüğü faaliyetlerle, içinde yer aldığı ekosisteme etkisini ortaya koyan raporun sektörümüze ve Türk iş dünyasına ilham veren bir kaynak olmasını diliyorum.

Saygılarımla,

Dr. Süha Taşpolatoğlu
CEO

Abdi İbrahim'den Mesaj

Dr. M. Oğuzcan Bülbül
Kamu İlişkileri ve
Kurumsal İletişim Direktörü

Dünyamızın ihtiyacı olan iyiliğe her kurumun katkı sunmasının bir tercih değil, zorunluluk olduğunu iyiden iyiye hissettiğimiz bir çağda yaşıyoruz. Bir asrı aşkın bir süredir insan sağlığına hizmet eden Abdi İbrahim; Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası kuruluşlarca daha iyi bir dünya için belirlenen küresel hedeflere katkı sunmayı bir sorumluluk olarak görüyor. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile uyumlandığımız stratejimiz doğrultusunda, 'hayatı iyileştirme' misyonu ile yürüttüğümüz tüm faaliyetlerimizin paydaşlarımız üzerindeki etkisini ölçümlemek, faaliyetlerimizle ürettiğimiz toplumsal etkiyi görmek ve elde ettiğimiz sonuçlara bakarak etkimizi daha ileriye taşımak hedefiyle gerçekleştirdiğimiz Abdi İbrahim Sosyo-Ekonomik Etki Raporu'nu sizlerle paylaşmanın mutluluğu içindeyiz.

Kurulduğu günden bu yana iyileştirme tutkusuyla ve toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket eden Abdi İbrahim olarak, sürdürülebilirliği değer zincirimizin her halkasına entegre etmeye odaklanıyoruz. Tüm aksiyonlarımızı, ESG (Çevre, Sosyal, Yönetmel) bakış açımızla şekillendiriyoruz. Sürdürülebilirliği, işimiz ve hayatlarımızın garantisini niteliğindeki temel bir alan olarak görüyoruz. Kendisini hayatları iyileştirmeye adanmış bir şirket olarak, daha sağlıklı bir toplum ve daha yaşanılabilir bir dünya için üzerimizdeki sorumluluğun farkındayız. Tüm faaliyetlerimizde, çevrenin korunması, doğal kaynakların etkin kullanımı, atıkların azaltılması ve kaynağında ayrıştırılması ve geri dönüşümü çevre politikamızın ve geleceği iyileştirme hedefimizin temeli olarak görüyoruz. Sosyal alanda da faaliyetlerimizi kuvvetlendirmek, gelecek adımlarımıza

güç katmak, ülkemize bu anlamda da elimizden gelen katkıyı sağlamak istiyoruz. Geleceği iyileştirme hedefiyle çıktığımız yolda sürdürülebilirliği ana çatımız olarak görerek "sağlık ve spor", "sosyal inovasyon", "gençlerde bilim farkındalığı yaratma" ve "toplumsal ihtiyaçlar için gönüllülük projeleri" başlıklarında bu çatıya katkı sunacak toplumsal yatırım programları geliştirdik. Tüm programlar altında projeler geliştirmeye ve uygulamaya başladık. Yönetmelilerde ise paydaşlarımızla adil, hukukun üstünlüğüne dayanan, kişisel verilerin korunduğu, etik ve şeffaflık prensipleri temelinde, kurumsal yönetim ilkeleri ile yürürlükteki tüm yasal düzenlemelere uygun olacak şekilde karşılıklı geri bildirim süreçlerinin işletildiği ilişkiler kurmak ve devam ettirmek için çalışıyoruz. 2030 yılına kadar "karbon nötr Abdi İbrahim" olma gibi önemli bir hedefimiz bulunuyor. Satın almadan üretime, lojistikten pazarlamaya ve ürünlerin son

kullanıcıya sunulmasına kadar geçen tüm süreçte karbon ayak izimizi sıfıra düşürmeyi hedefliyoruz. 2021 yılında Türkiye'deki kurumsal sürdürülebilirlik algısı ile ilgili gerçekleştirdiğimiz anketimizin sonuçlarını paylaşmaktan gurur duyuyoruz. Bu ankete göre, uzman doktorlar, aile hekimleri ve basın mensuplarının görüşlerine göre Abdi İbrahim ilk sırada yer alıyor. Temellerinin atılmasına katkı sağladığımız Türk ilaç sektörünün potansiyeline, ülkemizin gücüne ve geleceğine inanarak yatırımlarımızı aralıksız sürdürüyoruz. Büyük hedefler ve idealler peşinde koşan tutku dolu bir aile olarak "iyileştirme" yolculuğumuzu geleceğe taşımaya devam ediyoruz. Bu misyondan ilham alarak, Türkiye'nin sürdürülebilir refahını, "2030 Etki Hedeflerimiz" ile bugün ve gelecekte şekillendirmeye kararlıyız. Abdi İbrahim'in, bilimsel metodoloji ve verileri kullanarak Türk ekonomisi üzerindeki ekonomik, sosyal, kültürel

ve çevresel etkisini değerlendiren "Abdi İbrahim Sosyo-Ekonomik Etki Raporu"nu gururla sunuyoruz. Biz, Abdi İbrahim olarak hayatları ve geleceği iyileştirmeye kararlılıkla devam edeceğiz.

Saygılarımla,

Dr. M. Oğuzcan Bülbül
Kamu İlişkileri ve
Kurumsal İletişim Direktörü

ABDİ İBRAHİM

BİR BAKIŞTA ABDİ İBRAHİM

Abdi İbrahim'in 2020 Yılı Küresel Performansı

4.400'den fazla
Çalışan

520 Milyon
Yıllık kutu üretim kapasitesi

622 Milyon Dolar
Ciro

30'un üzerinde
Lisansör

3
Ülkede üretim tesisleri

15
Ülkede organizasyonel yapılanma

60'tan fazla
Ülkeye ihracat

Abdi İbrahim, Türkiye'nin lider ilaç şirketi olarak, sürekli yenilik ve sürdürülebilirlik odağıyla yönlendirilen güçlü küresel varlığı, köklü ortaklık ağı, güvenilir kurumsal kimliği ve çeşitliliğe sahip tedavi portföyü ile dokunduğu hayatları iyileştirmek için yol gösterici bir misyonla çalışmaktadır.

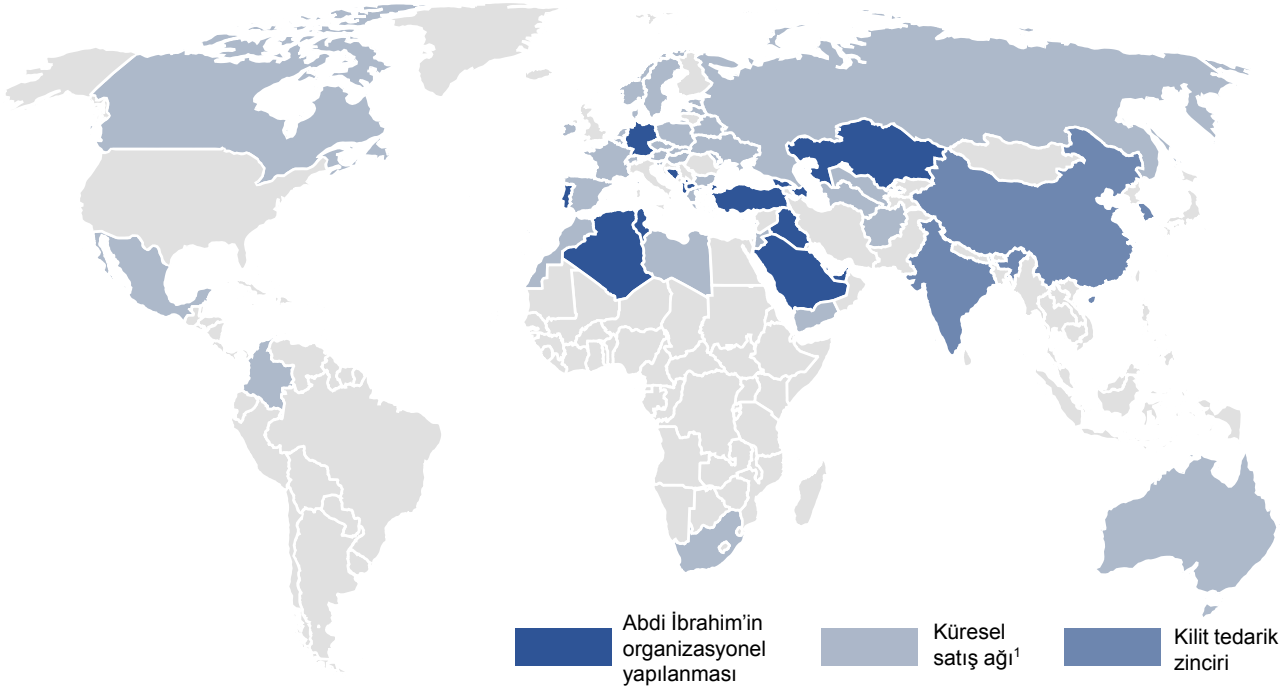
109 yıllık geçmişe sahip ve 19 yıldır sektör lideri olan Abdi İbrahim, öncelikle immünoloji, onkoloji, nöroloji, kardiyoloji gibi en zorlu bilimsel alanlara odaklanan bütünsel sağlık yaklaşımı ve çeşitliliğe sahip ürün portföyü ile toplumları desteklemeyi hedeflemektedir.

60'tan fazla ülkeye yaptığı ihracat ve küresel tedarik zinciri ağı ile Abdi İbrahim, tüketicilerin ömür boyu sağlık ortağı olmayı ve ihtiyaç duyulan her yerde gelişmiş tedavi alternatifleri sağlamayı hedefleyen, uluslararası bir ilaç şirkettir.

“Değişen dünyanın iyileştiren gücü” olma misyonu ve cesaret, tutku ve sorumluluk değerleriyle Abdi İbrahim, Türk ilaç sektörünün bugün ve gelecekte küresel ekosistemde büyüyen rolüne öncülük etmeyi hedeflemektedir.

Abdi İbrahim'in 2020 Yılı Küresel Performansı

Abdi İbrahim'in uzun vadeli hedefi, uluslararası pazarlarda farklılaşan değer önerileri ve küresel tedarik zinciri ağı, köklü değer zinciri ortaklıkları ve sürekli inovasyon odağı ile desteklenen güçlü marka penetrasyonu ile dünyanın en büyük 100 ilaç firması arasında yer almaktır.

Küresel Satış ve Üretim Ağı

Abdi İbrahim, faaliyetleri ve ihracatı 6 kıtaya yayılmış, uluslararası bir ilaç şirkettir. 15 ülkede kendi satış gücüyle faaliyet gösterirken, 60'tan fazla ülkeye de distribütörlük veya dış ruhsatlandırma anlaşmaları yoluyla ihracat yapmaktadır.

Abdi İbrahim'in toplam gelirinin %16'sını oluşturan ihracat faaliyetleri, Türkiye'nin yaşam bilimleri sektöründeki toplam ihracatının %5'ini oluşturmaktadır.

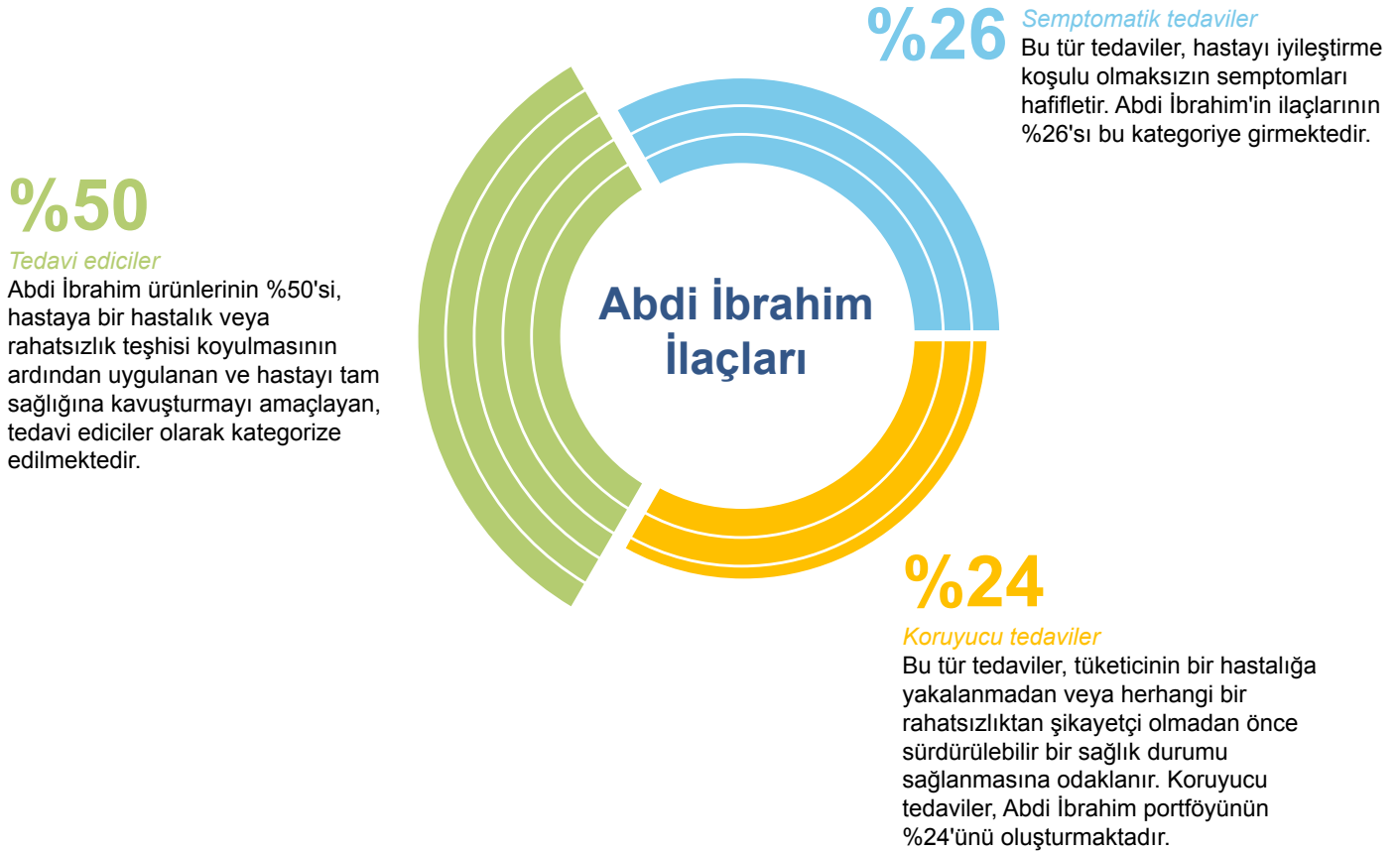
Abdi İbrahim, 3 ülkedeki toplam 7 tesisi ve küresel dağıtıma sahip üretim kapasitesi ile de tanınmaktadır. Tedarik zinciri stratejisinin bir parçası olarak, firma, hızlı büyüyen pazarlarda faaliyet gösteren şirketlerle iş birliği yaparak gelişmiş malzeme tedariki ve Ar-Ge alanındaki ortaklıklarını hızlandırmayı hedeflemektedir.

Abdi İbrahim'in stratejik ortakları arasında küresel pazarın lider hammadde tedarikçileri olan Çin ve Hindistan öne çıkmaktadır. Yarı mamul üretiminde dünya çapında tanınan firmalara sahip Güney Kore, Abdi İbrahim'in diğer tedarik zinciri ortaklarından biridir.

Çeşitli Ürün Portföyü

Abdi İbrahim'in 15 tedavi alanında 600'ü aşkın ilaç barındıran ürün portföyü, tedavi edici, semptomatik ve önleyici tedavilere odaklanarak tüketicilere alternatif çözümler sunmaktadır.

Abdi İbrahim'in geniş ürün portföyü, çok çeşitli tüketici sağlığı ve semptom giderici ilaçların yanı sıra parkinson hastalığı, kan pıhtılaşması veya kanser gibi kronik hastalıkların tedavisinde kullanılan daha karmaşık ilaçları da içermektedir. Abdi İbrahim'in geniş çeşitliliğe sahip tüketici sağlığı ilaç portföyünde takviyeler, dermokozmetik ürünler ve tıbbi cihazlar yer almaktadır.

Üretim Faaliyetleri

Yılda 520 milyon kutuluk küresel üretim kapasitesine sahip olan Abdi İbrahim, çeşitlendirilmiş ürün portföyü ve gelişmiş üretim kabiliyetleri ile bölgenin önde gelen üretim merkezlerinden biridir. Abdi İbrahim'in dünya çapında kabul gören kalite sertifikaları alma konusundaki sürekli çabaları da firmanın küresel ilaç ortakları arasında sahip olduğu yüksek itibarı oluşturmaktadır.

Abdi İbrahim'in küresel üretim kapasitesinin %90'ından fazlası Türkiye'de olup, birbirinden ayrı üretim becerilerine sahip 5 tesise dağıtılmıştır.

İstanbul, Türkiye

Abdi İbrahim Esenyurt Üretim Kompleksi
Yıllık **450 milyon** kutuluk kapasiteye ve 1.000'den fazla personele sahip olan Esenyurt Üretim Kompleksi, Abdi İbrahim'in üretim faaliyetlerinin merkezidir. 83 bin metrekare alan üzerine, 100 milyon dolarlık bir başlangıç yatırımı ile inşa edilen tesis, 1996 yılından beri faaliyettir.

Hormon Üretim Tesisi
2017 yılından beri faaliyette olan tesis, Türkiye'nin ilk AB onaylı hormon üretim tesisidir.

Steril Oftalmoloji & Steril İnhalasyon Üretim Tesisi
2017 yılında kurulan tesis, inhalasyon ve oftalmoloji için steril BFS mono doz ve oftalmoloji için steril çoklu doz üretmektedir.

AbdiBio
Tesis, 2018'den bu yana yıllık **22 milyon** kartuş, **11 milyon** flakon, **9 milyon** şırınga ve **1 milyon** liofilize flakon kapasitesi ile üretimine devam etmektedir. AbdiBio ayrıca mRNA ve inaktif aşuların formülasyonu için Sağlık Bakanlığının onayını da almıştır.

Steril Enjektabl & Onkoloji Üretim Tesisi
2023 yılında üretime başlayacak olan tesis, tüketici sağlığı ürünleri, onkoloji enjektabl ürünler ve diğer steril ürünlerin üretimini gerçekleştirecek.

Almatı, Kazakistan

Cezayir, Cezayir

Abdi İbrahim Global Pharm

Ülkenin sektördeki ilk modern üretim tesisi olan AIGP, yılda **24 milyon kutu** kapasite ile diyabetik bakım, antiviral, merkezi sinir sistemi ve kalp-damar sistemi odaklı ilaçlar da dahil olmak üzere geniş bir ürün yelpazesi üretmektedir.

Abdi İbrahim Remede Pharma

Yılda **51 milyon kutuluk** üretim kapasitesi ile AIRP, üroloji, merkezi sinir sistemi, solunum, metabolizma ve demir eksikliği başta olmak üzere birçok tedavi alanında ürünler üretmektedir.

**2025
VİZYONU ETKİ
STRATEJİSİ**

Abdi İbrahim 2025 Vizyonu

Etki Stratejisi

Türkiye'nin lider ilaç firması Abdi İbrahim, etki gündemini “hayatları ve geleceği iyileştirmek” ilkesiyle tanımlamakta ve sosyo-ekonomik çalışmalarını 4 temel etki dayanağı altında toplamaktadır. Türk toplumuna karşı sahip olduğu sorumluluğun bilincinde olan Abdi İbrahim, 2025 hedefleri ile ülkenin bugünkü refahına katkıda bulunmayı ve gelecekte daha sürdürülebilir ve erişilebilir bir sağlık ekosistemi oluşturmak için ortaklarıyla iş birliği yapmayı hedeflemektedir.

ABDİ İBRAHİM'İN ETKİ MİSYONU

DEĞİŞEN DÜNYANIN İYİLEŞTİREN GÜCÜ OLMAK İÇİN

ETKİ DAYANAKLARI

- Katma değerli endüstriyel çıktı
- İstihdama katkı
- Dengeli devlet bütçesi

- Sağlık odaklı yaşam tarzı
- Sağlık hizmetlerine erişilebilirlik
- Tedavinin etkinliği

- Agresif dijital dönüşüm
- Biyoteknolojide liderlik
- Ortaklık ve bilgi ağı

- Çevresel zihniyeti korumak
- Toplum sağlığı ve eğitimi
- Değer zinciri odaklı toplumsal inovasyon

2025 VİZYONU HEDEFLERİ

Ekonomik bir güç merkezi olmak

Katma değerli üretim, artan ihracat hacmi ve artan doğrudan yabancı yatırım ile Türkiye'nin ekonomik güç merkezlerinden olmak

Ömür boyu sağlık hizmeti ortağı olmak

Tüketicilerin dijital olarak etkinleştirilmiş bakım ve kişiselleştirilmiş tedavilerle sağlıklı yaşam yıllarını en üst düzeye çıkarmalarında, ömür boyu sağlık ortağı olmak

Dijital dönüşüm lideri olmak

İnovasyona odaklanarak ve ortaklıklar aracılığıyla biyoteknolojide yerel uzmanlık oluşturarak, bölgedeki dijital dönüşümün lideri olmak

Sağlıkta eşitlik elçisi olmak

Hayatları iyileştirmek için sektördeki paydaşlar, STK'lar, düzenleyici kurumlar ve ihtiyaç duyan insanlar arasında köprüler kurarak sağlıkta eşitlik elçisi olmak

UÇTAN UCA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

A photograph of a modern building with a prominent cylindrical tower. The tower has a metal frame structure on top. The building is surrounded by a well-maintained lawn and some trees. A large blue graphic overlay is on the right side of the image, containing the text 'EKONOMİK KALKINMA'.

EKONOMİK KALKINMA

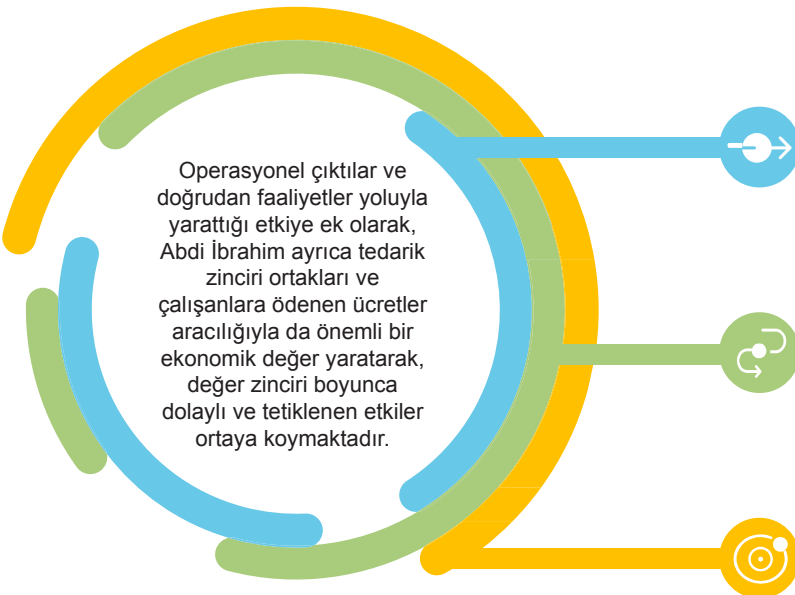
Etkinin Tanımlanması

Abdi İbrahim, Türkiye'nin ulusal ilaç sektöründe gelişmiş üretim, ihracat, doğrudan yabancı yatırım ve değer zinciri yerelleştirme alanlarındaki yerel faaliyetleriyle brüt katma değere ve istihdama önemli katkı sağlayan, ekonomik bir güç merkezidir.

Dar anlamdaki ekonomik etkiler, Abdi İbrahim'in yerel ticari ve operasyonel faaliyetleriyle Türkiye ekonomisine sağladığı ölçülebilir katkılarını işaret etmektedir.³

Türkiye üzerindeki bu dar ekonomik etkiler, iki ana boyut altında analiz edilmektedir; bunlar ek brüt katma değer (BKD) ve istihdam katkısıdır.

Bu ana boyutlar kapsamında, Abdi İbrahim'in toplam vergi katkısı, ihracat hacmi ve beraberinde getirdiği doğrudan yabancı yatırım (DYY); şirketin Türkiye ekonomisine genel katkısını çok boyutlu bir bakış açısıyla daha iyi yakalamak için ayrıca öne çıkan kritik finansal faktörlerdir.

Doğrudan etki

Doğrudan etkiler arasında Abdi İbrahim'in finansal kârı, çalışan ücretlerine ilişkin harcamalar ve kamu vergilerine katkı yer almaktadır.

Dolaylı etki

Dolaylı etkiler, Abdi İbrahim'in tedarikçilere yaptığı harcamaları ve tedarik zincirinin sonraki katmanları aracılığıyla gerçekleştirdiği harcamaları içermektedir.

Tetiklenen etki

Tetiklenen etkiler ise, Abdi İbrahim çalışanları ve tedarikçilerinin maaşlarıyla yaptıkları kişisel harcamalardır.

Yerel Faaliyetlerin 2020 Yılındaki Ekonomik Katkısı

Abdi İbrahim, ithalata bağımlılığı yüksek bir sektörde ulusal brüt katma değeri artırarak Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını desteklemektedir.

Abdi İbrahim'in ekonomik faaliyeti 2020 yılında 645 milyon ABD doları değerindeki BKD'ye karşılık gelmektedir. Toplam BKD etkisinin %45'i doğrudan Abdi İbrahim'in tedarik zinciri harcamalarından ve çalışanların ücretlerindeki artıştan kaynaklanmaktadır. Abdi İbrahim'in tedarik zinciri yerelleştirme çalışmaları, Türkiye'de oluşan bu etkileri daha da yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

Abdi İbrahim'in kapasitesini yaklaşık 750 milyon birime çıkarma planı ile şirketin yıllık etkisinin 2023 yılına kadar iki katına çıkması beklenmektedir.⁴

645 milyon dolar
Brüt Katma Değer

Tedarik zinciri genelinde toplam etki

20 bin
İstihdam

Tedarik zinciri genelinde toplam etki

Abdi İbrahim, yerel topluluk için sürdürülebilir iş fırsatları yaratmakta ve geleceğe hazır yeteneklere sahip, çeşitlendirilmiş bir işgücünü teşvik etmektedir.

Abdi İbrahim, 3.918'i Türkiye'de olmak üzere dünya genelinde 4.452 personel istihdam etmektedir. Kadın çalışanlar, Türkiye'de doğrudan istihdamın %31'ini, yönetim ekibinin ise %37'sini temsil etmektedir. Abdi İbrahim, tedarik zinciri üzerindeki etkileri de dahil olmak üzere toplam 20 bin kişilik istihdama destek vermektedir. Bununla birlikte, Abdi İbrahim'in yetenek yaklaşımı, ileri STEM⁵ geçmişine sahip bireylerin işe alımı ve terfisini önceliklendirmektedir.

70 milyon dolar
İhracat Hacmi*

25 milyon dolar
Doğrudan Vergi Katkısı

Modellenen ekonomik etkiler yalnızca Abdi İbrahim'in Türkiye'deki faaliyetlerini içermekle beraber, şirketin 60'tan fazla ülkedeki küresel varlığı, fiili ekonomik etkisinin boyutu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir ve bu da Abdi İbrahim'in küresel yaşam bilimleri ekosistemindeki uluslararası rolünün tekrar altını çizmektedir.

*Abdi İbrahim'in doğrudan Türkiye'den gerçekleşen ihracat hacminin \$70 milyon olmasına karşın, yurtdışı şirketlerinden yapılan satışların da katılımıyla bu miktar \$100 milyon'a ulaşmaktadır.

Ticaret ve İmalatta Liderlik

Abdi İbrahim, kendi satış gücü, distribütör ağı veya dış ruhsatlandırma ortaklıkları aracılığıyla, 60'tan fazla ülkeye ihracat yapmaktadır.

Abdi İbrahim'in uluslararası pazarlarda büyümesine ilişkin öncelikli hedefi, kendi markasıyla büyümek ve pazarda daha güçlü bir varlık oluşturmaktır. Bu nedenle şirket, dış ruhsatlandırma ortaklıkları yoluyla yeni pazarları sınamayı ve nihayetinde markasını yerel distribütörler veya kendi satış gücü ile stratejik pazarlarda tanıtmayı tercih etmektedir.

Şirketin ihracat pazarları çoğunlukla Kuzey Afrika, Orta Asya, Avrupa, Orta Doğu ve Kafkasya'da yoğunlaşmış haldedir. Abdi İbrahim'in ihracat portföyünün başında, yerel satış gücü faaliyetlerinin bulunduğu ve kendi markasını kullandığı stratejik pazarlar olarak seçilen 15 ülke yer almaktadır. Bu ülkeler Türkiye, Almanya, Arnavutluk, Azerbaycan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bosna Hersek, Cezayir, Gürcistan, Irak, Kazakistan, Kosova, Kuzey Makedonya, Portekiz, Suudi Arabistan ve Tunus'tur.

Abdi İbrahim'in katlanarak büyüyen ihracat performansının arkasında, tedarik zincirinde Endüstri 4.0 teknolojilerine hızlı adaptasyon, uluslararası ortaklara ve tüketicilere ulaşmak için uzaktan pazarlama kabiliyeti ve değer odaklı tedavi yaklaşımı yer almaktadır. Bu sayede, Abdi İbrahim'in ihracat hacmi COVID-19'un yaşam bilimlere değer zinciri üzerindeki yıkıcı etkisine rağmen büyümeye devam etmektedir.

Ülke olarak Türkiye'nin genel ihracat profiline kıyasla, Abdi İbrahim'in portföyü birim hacimden ziyade katma değerli ürün odağıyla öne çıkmaktadır. Abdi İbrahim'in yeni ürünler konusunda stratejik önceliği, yakın gelecekte hedeflenen değer önerileriyle daha büyük bir uluslararası pazara ulaşmaktır.

60'ın üzerinde ülkeye ihracat

Kendi organizösyonel yapılanması ile 15 ülkede faaliyet

Türkiye'den 70 milyon dolarlık ihracat hacmi

Abdi İbrahim, tek başına Türkiye'deki 1,3 milyar dolarlık ilaç sektörünün toplam ihracatının %5'inden sorumludur.

Abdi İbrahim'in üretim hizmetleri iş modeli, katma değerli doğrudan yabancı yatırıma çekmede önemli bir faktördür.

Pfizer, GSK, MSD ve Servier'in de arasında bulunduğu 15'ten fazla küresel pazar lideriyle ortaklaşa yürütülen üretim hizmetleri, Abdi İbrahim'in doğrudan yabancı yatırım, uzmanlık aktarımı ve küresel ihracat potansiyeli gibi birden fazla kilit ekonomik etki boyutuna hizmet eden temel stratejik önceliklerinden biridir.

Üretim hizmetleri, değişken piyasa ortamındaki fabrika kapasitesini verimli bir şekilde yönetmek için bir destek işlevi olarak kabul edilebilirken, uzun vadeli ortaklarıyla yakın iş birliği içerisinde teknolojik uzmanlık aktarımına öncelik veren Abdi İbrahim, daha geniş bir bakış açısına sahiptir. Ayrıca Abbvie, GSK, AstraZeneca ve Boehringer Ingelheim gibi firmalarla olan güvenilir ilişkiler de nihayetinde Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırımların yanı sıra ülkenin küresel ihracat pazarındaki rekabet gücünü de artıran stratejik yatırım ortaklıklarının önünü açmaktadır.

Küresel oyuncuların bir üretim merkezi ve yatırım ortağı olarak Türkiye'yi seçmesini sağlamak, kanıtlanmış uzmanlık ve sürekli şeffaflık gerektirmektedir. Son yıllarda Abdi İbrahim'in üretim tesisleri, şirketin küresel pazarlarda güven ve itibar oluşturma hedefini destekleyen AB GMP⁶ gibi birçok otorite tarafından küresel olarak kabul gören kalite sertifikaları almıştır.

Üretilen birimlerin %37'si küresel üretim hizmetleri odaklıdır

Üretim hizmetlerinden elde edilen 68 milyon dolarlık gelir⁷

YATIRIM ORTAKLIKLARI ⁸

70 milyon dolar
Doğrudan yabancı yatırım

30 milyon dolar
Üretim katma değeri

Gelişmiş ürünler ve üretim teknolojilerinde Allergan ile ortaklık

Yakın zamanda AbbVie tarafından satın alınan Allergan, Amerika'nın önemli bir küresel varlığa sahip, önde gelen ilaç şirketlerinden biridir.

Abdi İbrahim ile yakın işbirliği içinde satış ve dağıtım hizmetleriyle yerel faaliyetlerine 1990 yılında başlayan firma, 2010 yılında yerel ofisini açmıştır. İki firma, o tarihten bu yana ileri üretim teknolojilerinde bilgi transferinde yakın işbirliği içindedir. Yakın zamanda ise, Allergan'ın yeni nesil ürünlerinin üretiminde Abdi İbrahim tesislerinden birinde steril üretim süreçlerinin uygulanması için bir ortaklık oluşturulmuştur.

ÖNE ÇIKANLAR

İlk Eşdeğer İlaçların Tanıtılmasıyla Etkiyi Korumak

Abdi İbrahim'in temel misyonlarından biri, tüketicilere ve sağlık çalışanlarına alternatif tedavi çözümleri sunmak için Türkiye pazarına ilk eşdeğer ilaçları sunmaktır.

Orijinal reçeteli ilaçlar için ilk eşdeğer ilaçların piyasaya sürülmesi, toplum sağlığı bütçesi üzerinde birçok olumlu etkiye sahiptir. İlk olarak, düzenleyici yönergeler ve değişen rekabetçi piyasa dinamikleri nedeniyle orijinal ürünün fiyatı hızla düşmektedir. Ek olarak, yeni piyasaya sürülen eşdeğer ürün, dolaylı olarak gerçekleşen toplam tasarrufu artıran, indirimli bir fiyatla sunulmalıdır.

Nihayetinde, belirli bir tedavi alanı için mevcut tüm reçeteli ilaçların fiyatları, ilk eşdeğer ilacın piyasaya sürülmesiyle, tüketiciler veya hükümet tarafından

herhangi bir ek çabaya gerek kalmaksızın otomatik olarak düşer.

Aşağıda sunulan örnek durumda, seçilen orijinal ve eşdeğer ilaçların fiyat ve hacim eğilimleri analiz edilerek elde edilen toplam tasarruf tahmin edilmektedir. Tüketim artışının yeni ürün lansmanlarından etkilenmediği varsayıldığında, Abdi İbrahim'in 3 ilacı, yalnızca piyasa fiyatlarında gerçekleştirdiği kayda değer düşüşle 2019'dan bu yana toplum sağlığı bütçesinde tahmini toplam 45 milyon dolar tasarruf sağlamıştır.

Seçilmiş Abdi İbrahim ürünlerinin tahmini kümülatif tasarruf etkisi

Toplamda
45 milyon dolar

2021 sonuna kadar 3 yılda elde edilen tasarruf⁹

BÜTÜNSEL SAĞLIK

Sağlık Hizmetlerine Bütünsel Bir Yaklaşım

Abdi İbrahim, pazardaki güçlü konumu, güvenilir kurumsal kimliği ve 30'dan fazla firma ile yaptığı ruhsatlandırma anlaşmaları, bütünsel bakım yaklaşımıyla Türk yaşam bilimleri ekosisteminin lideridir ve amacı, kolektif refahı iyileştirmek için Türk toplumuna tedavi alternatifleri sunmaktır.

Sanal sağlık ve tüketici odaklılık yoluyla bütünsel bakım

Abdi İbrahim, bütünsel bakım yaklaşımını, yaşam boyu refah sağlamaya yönelik dijital teknolojiler aracılığıyla tüketici odaklı yeni bir ortamda faaliyet göstermek üzere şekillendirmektedir.

Temel Bütünsel Sağlık Trendleri

Sağlık bilinci ve sorumluluğunun sahiplenilmesi

Bireyler kendi sağlıklarından sorumlu olduklarını, beslenme ve egzersizin bağışıklıklarını nasıl etkilediğini anlıyor ve bunun neticesinde daha sağlıklı yaşam tarzı seçimleri yapıyor.

Koruyucu bakım yöntemleri

Bireyler genetik profillerini ve bağışıklıklarını nasıl iyileştireceklerini anlayarak, hastalıkları önlemek ve sağlıklı yaşlanmayı sağlamak için takviyeler kullanıyor.

Sürekli sağlık takibi

Bireyler artık kendilerini iyi hissetmediklerinde aralıklı sağlık kontrolleri talep etmektense, kendi taşınabilir cihazları aracılığıyla sürekli sağlık takibini yapıyor.

Kişiselleştirilmiş bakım yolları

Sağlık hizmetleri ve klinik yöntemler, sorunsuz bir şekilde entegre bakım sağlamak için belirli grupların ihtiyaçları üzerine ve bu ihtiyaçlar çerçevesinde yeniden tasarlanıyor.

Daha kolay ruhsal sağlık kontrolleri

Ruhsal sağlık ihtiyaçları, yüz tanıma teknolojisiyle, uyku düzenleri ve duygudurum üzerine mobil uygulamalar gibi çoklu kanallar aracılığıyla belirleniyor.

Önce Kişisel Zindelik

Abdi İbrahim, bütünsel bakım yaklaşımı doğrultusunda, koruyucu sağlık hizmetlerine geniş bir tüketici sağlığı ürün portföyü ile yatırım yaparak, insanların fiziksel ve zihinsel sağlığını desteklemektedir.

Kişisel zindeliğin korunması ve iyileştirilmesi doğrultusunda oluşturulan tüketici sağlığı ilaç portföyü¹⁰

Bağışıklık Sistemi
Desteği

Probiyotikler ve
Sindirim Sağlığı

Vitaminler ve
Mineraller

FİZİKSEL VE RUHSAL SAĞLIK

Abdi İbrahim, sosyal farkındalık programları ve tüketici sağlığı ürün portföyü ile koruyucu bakım ve davranışsal sağlığı desteklemek için, fiziksel ve ruhsal sağlığın güçlendirilmesini teşvik etmektedir.

Türkiye'de seçilmiş ölüm nedenleri, 2019 (binlik değerler)

2019 yılında Türkiye'de meydana gelen toplam ölümlerin **%30'undan** fazlası, temel yaşam tarzı ile ilgili koşullarla ilişkilidir.

62.7

İskemik kalp hastalığı

24.2

Trakea, bronş, akciğer kanserleri

23.6

Kronik obstrüktif akciğer hastalığı

14.2

Şeker hastalığı

Bu tür hastalıkların önde gelen nedenleri, aşağıdaki yaşam tarzıyla ilgili davranışsal faktörleri içerir:

Sigara kullanımı

Kötü beslenme ve fazla kilo

Yüksek tansiyon

Fiziksel hareket eksikliği

Stres ve kaygı

Erişilebilir Bakım Peşinde

Abdi İbrahim, küresel ruhsatlandırma anlaşmaları yaparak topluma sunulan tedavi alternatiflerini artırmaya, tüketiciler ve ekosistem ortakları ile karşılıklı güven ve ortak değerlere dayalı uzun süreli ilişkiler kurmaya odaklanmaktadır.

Yerel pazar lideri olarak, Abdi İbrahim hem tüketiciler hem de sağlık çalışanları tarafından en çok tercih edilen ilaç firmasıdır.

Abdi İbrahim, Türk ilaç sektöründe kutuda %9,3, değer bazında ise %6,1'lik pazar payına sahiptir. Bu da kayda değer bir marja sahip olan şirketi pazar lideri haline getirmektedir. Abdi İbrahim'in çeşitlendirilmiş tedavi portföyü ve ülke çapındaki dağıtım ağı sayesinde Türk tüketicisi sadece 2020 yılında 199 milyon adet Abdi İbrahim ilacından faydalanmıştır.

Kurumsal kimliğine ve sektör paydaşları arasındaki ilişkilere değer veren Abdi İbrahim, bu sayede Türkiye'nin en itibarlı 5 markasından biri olarak seçilmiştir¹¹. Ayrıca, Abdi İbrahim'in tedavi desteğindeki ilgili ve etik yaklaşımının yanı sıra ulusal marka kimliği ile de bir ömür boyu sağlık ve zindelik partneri olarak tanındığı konusunda, tüketici ve paydaşların çoğunluğu hem fikirdir.

Küresel firmalarla yapılan uzun vadeli ruhsatlandırma ortaklıkları, orijinal ilaçlar sağlayarak sağlık hizmetlerine erişilebilirliği garanti etmede büyük öneme sahiptir.

Abdi İbrahim, ruhsatlandırma anlaşmaları yoluyla orijinal ilaçlarda küresel pazar liderleriyle uzun süreli ilişkilere sahiptir. Bu tür ruhsat sağlayıcıların birçoğunun henüz yerel operasyonları bulunmadığından, kritik orijinal ilaçların Abdi İbrahim'in yerel kanallarından ithal edilerek dağıtılması ve tedaviye ihtiyacı olan tüketicilere ulaştırılmasında Abdi İbrahim tek irtibat noktası olarak vazgeçilmez bir role sahiptir.

Abdi İbrahim Otsuka

Abdi İbrahim Otsuka, ilaç sektöründeki ilk ve tek Türk-Japon ortak girişimi olup, Abdi İbrahim'in ürün portföyünü daha da genişletmeyi ve firmanın sunduğu tedavi seçeneklerini tüketicilere ulaştırmayı amaçlamaktadır.

2012 yılında kuruldu

Genel Müdürlük - İstanbul

Türkiye, Singapur, Tunus'ta Satışlar

Otsuka Pharmaceutical

1921 yılında kurulan Otsuka, psikiyatri alanında faaliyet gösteren ve nöroloji ve nefrolojiye özel Ar-Ge odaklı çalışmakta olan en büyük üç firmadan biridir. Firma 47.000 çalışanı ile 31 pazarda yerel faaliyetlere sahiptir.

TÜRKİYE'DE PAZAR LİDERLİĞİ

Pazar payı, Kutu: %, 2020

Pazar payı, ABD doları %, 2020

Abdi İbrahim, ulusal tedarik zincirinin dayanıklılığını artırmak için değer zinciri yerelleştirme çalışmalarını daha da üst seviyelere taşımayı ve ülke genelinde kritik tedavi alanlarındaki sıkıntıları önlemeyi hedeflemektedir.

İlaç tedarik zincirleri, nitelikleri gereği hem şirketler hem de hükümetler için benzer dayanıklılık riskleri yaratmaktadır. COVID-19 pandemisinde görüldüğü gibi, bir kişiden diğerine yayılan bulaşıcı hastalıklar, tedarik zincirlerinde ciddi aksamalara neden olabilir. Bu nedenle yerelleştirme, sağlık hizmetlerine zamanında erişimi garanti altına almak için hem Türkiye'nin hem de güçlü üretim hizmetleri ortaklıkları, gelişmiş üretim kabiliyetleri ve değer zinciri işbirliği ile Abdi İbrahim'in toplum sağlığı gündeminin en temel önceliklerinden biridir.

Abdi İbrahim, nihayetinde, Türkiye'nin ilaç tedarik zincirinin gelecekte büyük aksaklıklara karşı dayanıklı olmasını sağlamak için, ülkede kendi kendine yetebilen bir üretim üssü kurmayı hedeflemektedir.

Türkiye'nin katma değerli hammadde tedarikinde ithalata bağımlılığı

Türkiye'nin ilaç sektöründe güçlü bir üretim uzmanlığına sahip olmasına rağmen, yerel ekosistemin küresel pazar liderlerine karşı sınırlı rekabet avantajı nedeniyle 2020 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı sadece %33 olarak gerçekleşmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın açıklamasına göre, sektör için öncelikli iyileştirme alanlarından biri, özellikle ilaçların çoğu için katma değeri ve temel yapıyı oluşturan aktif farmasötik bileşenlerde (API) hammaddelerin tedarikinin yerelleştirilmesidir. Bu eğilim, Abdi İbrahim'in satın alma portföyünde de görülmektedir. Firmanın toplam tedarikçilerinin %68'ini yerel şirketler oluştururken, bunlar Abdi İbrahim'in toplam satın alma harcamalarından ancak %27'lik bir pay alabilmektedirler.

Abdi İbrahim, sektör paydaşlarını API üretiminde yalnızca sınırlı ancak stratejik olarak önemli bir ürün seçimine odaklı, stratejik bir yerelleştirme yaklaşımına sahip olmaya ve Çin gibi düşük maliyetli tedarikçilerle rekabet edebilmek için hammadde üreticileri arasında Endüstri 4.0 adaptasyonunu güçlendirmeye teşvik etmektedir.

Abdi İbrahim'in bu doğrultudaki önceliği, Türkiye'nin ulusal molekül geliştirme kapasitesini geliştirmek için ekosistem ortaklarıyla daha fazla işbirliği yapmaktır.

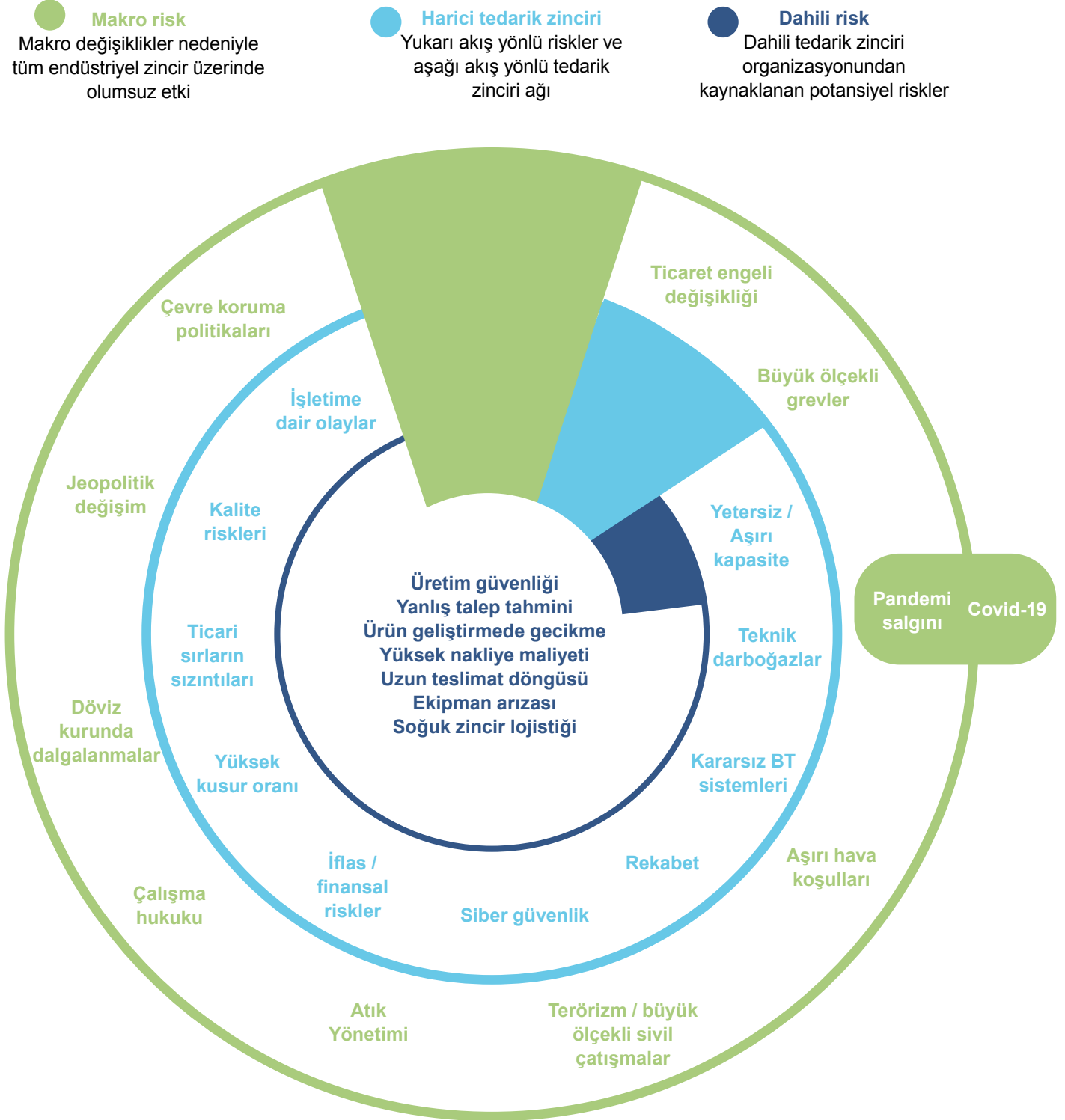
100 milyon dolar

Abdi İbrahim'in 2020 yılında yerel tedarikçilerden satın alma harcamaları

%68

Abdi İbrahim'in birlikte çalıştığı yerel tedarikçi sayısının toplam tedarikçi sayısına oranı¹²

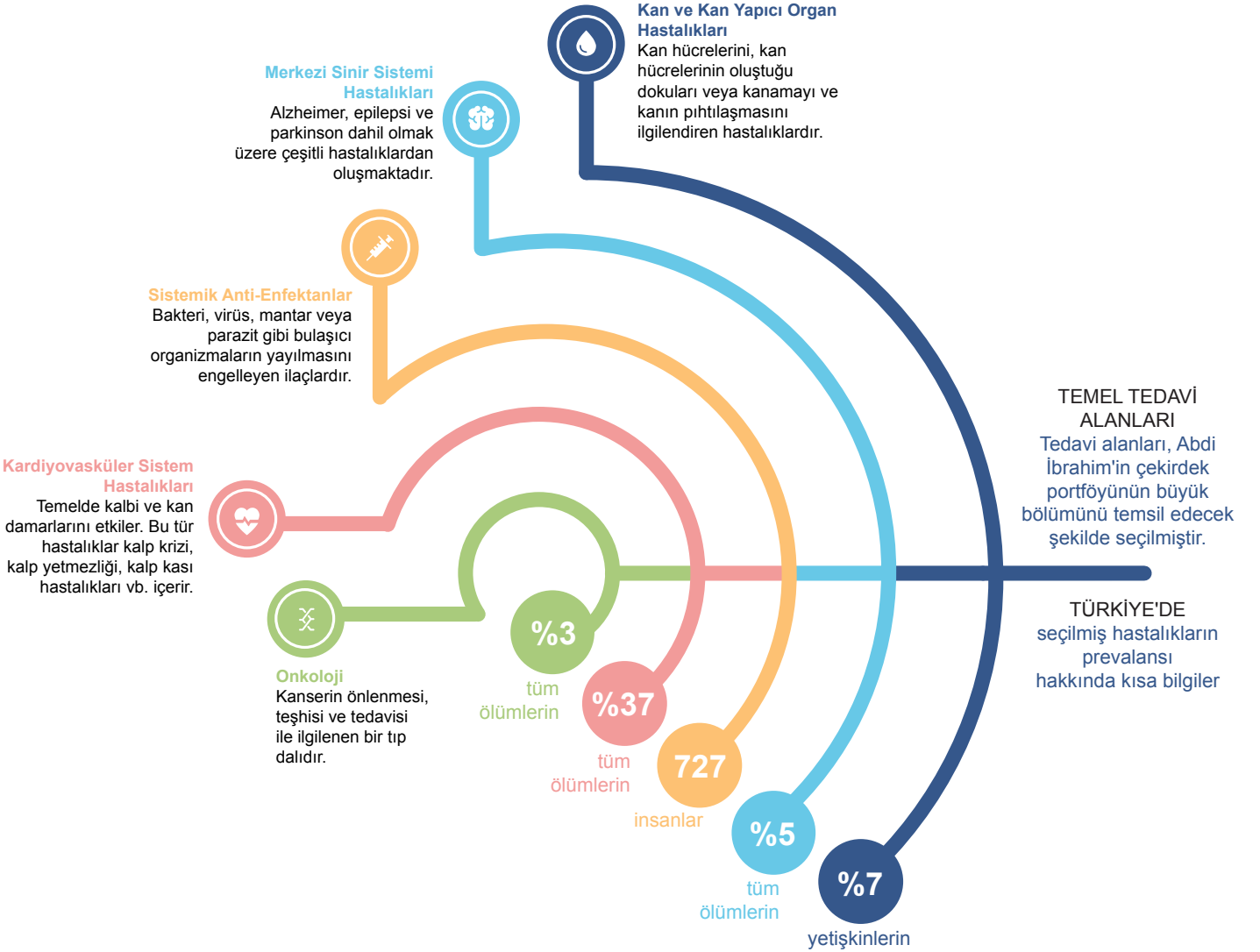
Tedarik zinciri kesintileri nedeniyle tedaviye erişilebilirlikte potansiyel risk faktörleri

Zorlu Alanlarda Mücadele

Abdi İbrahim'in çok çeşitli tedavi portföyü, bireylerin hem toplam yaşam sürelerini hem de yaşam kalitelerini artırarak uzun vadeli refahlarını iyileştirmeye yönelik etkin çözümleriyle, en zorlayıcı tedavi alanlarına hitap etmektedir.

Seçilmiş Abdi İbrahim ilaçları ve hastalar üzerindeki tahmini etkileri¹³

2020 yılında seçilen ilaçların kullanımının önümüzdeki 25 yıl üzerindeki etkisi

2020 yılında 2,5 milyondan fazla hasta Abdi İbrahim'in seçilmiş ilaçlarıyla tedavi edilirken, önümüzdeki 25 yılda 15 milyon sağlıklı yaşam yılı ve 155 milyar dolarlık toplam verimlilik elde edileceği tahmin edilmektedir.

Deloitte, Abdi İbrahim ilaçlarının etkisini ve etkinliklerini ölçmek için kaliteye ayarlı yaşam yılı (QALY) analizi gerçekleştirmiştir.

QALY, ilaçların hastanın yaşam süresini uzatma ve yaşam kalitesini iyileştirme üzerindeki etkisini ölçer. Bu raporda, kazanılan sağlıklı yaşam yılları QALY'ler olarak anılmaktadır.

Deloitte, insanların yaşamları üzerindeki etkilerinin önemine göre kapsam dahilindeki tedavi alanlarını ve ilaçları belirlemiş ve ağır kesici gibi geçici rahatlama sağlayan ilaçlara kıyasla hastanın hayatını önemli ölçüde

iyileştiren ilaçlara öncelik vermiştir. Bu değerlendirme nihayetinde Deloitte, kazanılan sağlıklı yaşam yıllarının analizini yapmak için seçilen tedavi alanlarında toplam 10 ilaç belirlemiştir. Analizi gerçekleştirmek için gerekli verileri toplarken, Deloitte, seçilen ilaçlara ilişkin sağlıklı yaşam yılı tahminlerine dair bilimsel bulguları bir araya getirmek için bir literatür araştırması yapmıştır.

Abdi İbrahim, 2020 yılında bu ilaçlarla tedavi edilen hasta sayısını vermiştir.

Toplam sağlıklı yaşam yılı tahmini, 2020 yılı içerisinde başlayan ilaç kullanımının etkisini ve önümüzdeki 25 yıl boyunca etkisini temsil etmektedir.

Buna paralel olarak, üretkenlik kazanımları, her hastanın BKD katkısını hesaba katan sağlıklı yaşam yıllarından elde edilen ekonomik değerden kaynaklanmaktadır.

ÖNE ÇIKANLAR

Meme Kanseri Hastaları Üzerindeki Etki

Meme kanseri, genç nüfusta artan hasta tabanı nedeniyle Türkiye'nin toplum sağlığı gündeminde birinci sırada yer almaktadır.

Meme kanseri, hem Türkiye'de hem de dünya genelinde kadınlarda en sık görülen ve en ölümcül kanser türlerinden biridir ve erken tanı ve etkili tedavinin hastaların sağlıklı yaşam yıllarını iyileştirmek için esas olduğu bir kanser türüdür.

Türkiye'de yalnızca 2020'de 18.000'den fazla kadına meme kanseri teşhisi konması, bu hastalığı tedaviye erişilebilirliği ve toplumsal farkındalığı daha da artırmak için yatırım ve iş birliği gerektiren zorlu bir alan haline getirmiştir. Yaklaşık her 8 kadından 1'i yaşamı boyunca meme kanseri ile karşılaşmaktadır ve son 20 yılda Türk kadınlarının tanı olasılığı iki katına çıkmıştır.

Türkiye'de ortalama tanı yaşının da nispeten genç olması dikkat çekicidir; zira her 5 meme kanseri hastasından 1'i 40 yaşın altındadır. Bu, diğer gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında endişe verici bir orandır.

Abdi İbrahim, Türkiye'deki ilk biyobenzerlerden biri ile meme kanseri hastalarının prognozunu iyileştirmek için etkili bir alternatif sunmaktadır.

İlk olarak 1998'de piyasaya sürülen orijinal ilaç, meme ve mide kanserlerini tedavi etmek için kullanılan bir monoklonal antikordur.

2003'ten 2018'e kadar Türkiye'de mevcut olan tek monoklonal antikor ilacı, hastaneler aracılığıyla ve birimlerin %90'ı ihaleye dayalı satın alma modeliyle satılmıştır.

Abdi İbrahim, Şubat 2018'de orijinal ürünün yerel temini mümkün olan ilk biyobenzeri meme kanseri ilacını Türk sağlık camiasının hizmetine sunmuştur. 2018'den bu yana toplam 4.500 adet satılarak Türkiye'de en çok tercih edilen meme kanseri tedavilerinden biri haline gelmiştir. Ayrıca Abdi İbrahim, pazardaki alternatiflerin sayısını artırarak dolaylı olarak sadece iki yılda toplum sağlığı bütçesinde tahmini 35 milyon dolar tasarruf sağlamıştır.

Sadece 2020'de, Türkiye'de 18.000'den fazla kadına meme kanseri teşhisi konmuştur.

2000 yılından bu yana Türkiye'de kadınların meme kanseri teşhisi olasılığı iki katına çıkmıştır.

ABDİ İBRAHİM'İN ETKİSİ

4.15

Meme kanseri hastalarının kazandığı ortalama yaşam yılı¹³

4,500

Meme kanseri hastalarının tedavisi için satılan hacim

\$35M

Toplum sağlığı bütçesinde gerçekleştirilen tasarruf

YIKICI İNOVASYON

İnovasyon Temelli Kültür

Abdi İbrahim, 2008 yılında Türkiye'nin ilk ve en büyük akredite ilaç Ar-Ge Merkezi'ni açtığından bu yana, Türk yaşam bilimleri ekosisteminde inovasyon lideri konumundadır. Şirket, nihayetinde bölgesel bir pazar lideri olmak amacıyla, gelişmiş ürün ve hizmetlerini piyasaya sürmek için gerekli uzmanlığı yerelleştirme çabalarını hızlandırmayı hedeflemektedir.

Abdi İbrahim'in Ar-Ge çalışmaları, kapsamlı bir dijital dönüşüm programı ile desteklenen biyoteknoloji ve ileri üretim teknolojilerine odaklanmaktadır.

Abdi İbrahim Ar-Ge faaliyetlerini, yerel kaynaklı gelişmiş tedaviler sunarak insanlar üzerinde doğrudan etki yaratmak için ihtiyaç duyulan temel bir yetkinlik olarak değerlendirmektedir. Bu misyonu göz önünde bulunduran şirket, hem tüketicilerin karşı karşıya kaldığı zorlukları hem de gelecekteki toplum sağlığı gündemini ele almayı amaçlayan, pratik ve gelişmiş bilimsel alanların bir kombinasyonu ile ilgilenen bir Ar-Ge portföyüne sahiptir.

Yenilikçi tedaviler geliştirmek ve üretmek, önemli yetenekler ve dijital olarak etkinleştirilmiş bir altyapı gerektirir. Abdi İbrahim Ar-Ge Merkezi, 2018 yılından bu yana şirketin inovasyon gündeminin odak noktasını oluşturmaktadır. 13.600 m²'lik bir alana kurulu merkez, 40 milyon dolarlık başlangıç yatırımı ile ilaç sektöründe Türkiye'nin ilk ve en büyük Ar-Ge merkezi olma niteliğini taşımaktadır.

Merkez, formülasyon geliştirme laboratuvarlarında kullanılan en son dijital platformlar ve nanoteknolojik ekipman ile donatılmıştır. Yakın zamanda merkez, biyoeşdeğerlik çalışmaları ve AbdiBio'da kullanılacak üretim yöntemlerinde önemli başarılarla da imza atmıştır.

ÜRÜNLERDE YENİLİKÇİLİK ODAĞI

Abdi İbrahim, Ar-Ge faaliyetlerinin başarılı şekilde ticarileştirilmesi ve artan küresel ortaklıklar sayesinde 2016 yılından bu yana portföyüne 47 ürün daha eklemiştir.

356 ürün

+47
yeni ürün

403 ürün

BİR BAKIŞTA AR-GE

Abdi İbrahim'in, önemli bir başarı oranına sahip köklü bir araştırma ve inovasyon kültürü bulunmaktadır.

9
milyon dolar

2020 yılındaki
Ar-Ge harcamaları

%14.6

2016'dan bu
yana yıllık Ar-Ge
harcaması artışı

**193 başvurudan
35'inin**

patent başvurusu onayı
(2020 sonu itibariyle)¹⁴

Abdi İbrahim, küresel ve yerel ortaklıklar kurarak ve kurum içi uzmanlık geliştirerek Ar-Ge çalışmalarını hızlandırmayı hedeflemektedir.

Şirket, küresel varlığını büyütmek, ürün ve Ar-Ge portföyünü çeşitlendirmek için kayda değer bir birleşme ve satın alma stratejisine sahiptir. Bu yaklaşımın örneklerinden biri, şirketin yakın zamanda duyurduğu OM Pharma yatırımdır.

Anlaşmaya göre Abdi İbrahim, 2020 yılında İsviçre merkezli biyoteknoloji şirketi OM Pharma'nın %28,5'ini satın alarak, Abdi İbrahim'i Avrupalı bir ilaç firması ile stratejik ortaklık kuran ilk ve tek Türk ilaç firması haline getirmiştir. Satın alma ile iki firma, 250 milyon İsviçre Frangı (yaklaşık 2,1 milyar ₺)

bütçeyle biyoteknoloji ilaçları ve molekül araştırma geliştirme konusunda işbirliği yapmayı hedeflemektedir. Ayrıca Abdi İbrahim, OM Pharma'nın başta Çin ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere satış dağıtım ağından da faydalanarak, uluslararası pazarlarda bulunmadığı ülkelere açılmayı planlamaktadır.

Abdi İbrahim'in, OM Pharma ile aynı doğrultuda, oftalmoloji alanında gen terapisi ve yeni nesil aşılar odaklanan ABD merkezli biyoteknoloji girişimi Ocugen'e de yatırımları bulunmaktadır.

Abdi İbrahim, girişim ile birlikte klinik araştırmalar üzerine çabalarını daha da desteklemek için 2017 yılında Ocugen'in Serie B finansman turunu yönetmiştir. 2019'dan bu yana, Bharat Biotech ile ortaklık halinde kendi COVID-19 aşısını geliştirme konusunda umut vadeden girişimlere sahip olduğundan, Ocugen'in piyasa değeri %280 artmıştır.

Abdi İbrahim, kurumsal ortaklıkları ve satın alımları doğrultusunda, kurumsal çatısı altında güçlü bir Ar-Ge ekibinin korunmasına da değer vermektedir. 127 bilim insanı ile şirketin Ar-Ge ekibi, Türkiye'nin akademik kurumları ve özellikle Hindistan ve Avrupa'dan dünya çapında tanınan Ar-Ge kuruluşlarıyla yüksek düzeyli bağlantılara sahiptir.

Abdi İbrahim'in biyoteknoloji odaklı OM Pharma ve Ocugen'de yatırımları bulunmaktadır.

Abdi İbrahim'in Ar-Ge faaliyetlerinde 127 bilim insanı istihdam edilmektedir.

Üniversitelerle işbirliği

Abdi İbrahim, yeni ürün geliştirmede Türkiye'nin önde gelen akademik kurumlarıyla işbirliği sağlamak için, köklü bir araştırma ağına sahiptir. Abdi İbrahim'in Ar-Ge ekibi ve Ege Üniversitesi akademisyenleri, yakın zamanda ileri diyabetin neden olduğu kronik yaraların iyileşme sürecini hızlandıran gelişmiş bir tıbbi yara örtüsü ürünü geliştirmiştir.

Bu yeni ürün, ampütasyona yol açabilecek yaraları olan hastaları tedavi etmek için benzersiz bir değer önerisine sahiptir. Yedi yıllık bir Ar-Ge sürecine sahip ve son üç yılda 40 bilim insanının daha katılımıyla hizmete sunulan ürün şu anda 41 ülkede patente sahiptir ve yeni başvurular da beklenmektedir. Abdi İbrahim, ürünü 2021 yılında ihracat odaklı bir dağıtım planıyla Türkiye'de piyasaya sürmeyi planlamaktadır.

İleriye Bakma Zamanı: Biyoteknoloji

Abdi İbrahim, kısa vadede Türkiye'nin neredeyse tamamen ithalata bağımlı biyoteknolojik ilaç ihtiyacını azaltma ve nihai olarak ülkenin bölgenin biyoteknoloji merkezi haline gelme hedeflerine destek olma misyonuyla hareket ettiği AbdiBio Projesi kapsamında, 2018 yılında 100 milyon dolarlık başlangıç yatırımı ile Türkiye'nin en büyük biyoteknolojik ilaç üretim tesisini açmıştır.

KÜRESEL BİYOTEKNOLOJİ GÖRÜNÜMÜ

İlaç sektörü için inovasyon merkezi olan küresel biyoteknoloji sektörü, küresel pazar liderlerinden önemli yatırımlar çekmektedir.

Birçok sektör COVID-19 sırasında zorlanırken, biyoteknoloji endüstrisi küresel bir perspektifte büyümeye ve yüksek yatırımları çekmeye devam etmiştir. 37 biyoteknoloji şirketi, 2019'un tamamındaki 51 halka arzda 5 milyar dolara kıyasla, 2020 yazında ABD'de ilk halka arzları aracılığıyla toplam 6,7 milyar dolar elde etmiştir.

Nasdaq biyoteknoloji endeksi, Aralık 2020'de, yılın başından bu yana %25'ten fazla bir artışla beş yılın en yüksek seviyesine yükselmiştir. Biyoteknolojinin Ar-Ge'deki varlığı da son yıllarda artmaktadır. 2019 yılında, Ar-Ge boru hattındaki biyoteknoloji ürünlerinin sayısı bir önceki yıla göre %14 artarak 4.751 üründen 5.422 ürüne yükselmiştir. Özellikle gen ve hücre terapileri gibi 300'den fazla yeni nesil terapi, şu anda biyoteknolojinin geç aşamadaki hazırlanış sürecinde yer almaktadır; bu sayı, 2009'dan üç kat daha fazladır ve hazırlanmakta olan bu tedaviler 2018 ile 2019 arasında %20'den fazla artmıştır. Ayrıca biyoteknoloji şirketleri, tek başlarına veya diğer oyuncularla işbirliği içinde COVID-19 aşıları veya tedavileri geliştirmede de lider rol oynamaya devam etmektedir.

Abdi İbrahim'in biyoteknoloji çalışmaları, Türkiye'nin ithalata bağımlılığını azaltmayı ve katma değerli ihracat potansiyelini artırmayı hedeflemektedir.

Biyoteknolojik ilaçlar, 2020 yılında Türkiye'nin toplam ilaç ithalatının %46'sını oluşturmuş ve biyoteknoloji, Türkiye'nin ilaç tüketiminde dışa bağımlılığını yönlendiren başlıca kategorilerden biri olmuştur.

Biyoteknolojik ilaçların yerel ilaç pazarındaki payının, önümüzdeki birkaç yıl içinde güncel %20'lik penetrasyondan %30-35'e çıkması beklenmektedir.

2024 yılına kadar 41 yeni biyoteknoloji ilacının lansmanına dair beklenti de Türkiye'de biyoteknoloji ihtiyaçlarının orta vadede muhtemelen ithalat anlaşmalarıyla desteklenerek, katlanarak artacağını göstergelerinden biridir.

Bu nedenle biyobenzer üretim ve satışta yerel pazar liderliği, ülkenin ticaret dengesi üzerindeki etki potansiyeli nedeniyle Abdi İbrahim'in Vizyon 2025 Stratejisi'ndeki kilit stratejik zorunluluklardan biridir.

Ek olarak, biyoteknolojinin zorlu tedavi alanlarında, çok daha az yan etki ile etkinliklerinin kanıtlanmış olması, Abdi İbrahim için ayrıca spesifik tedavilere ihtiyaç duyan yerel tüketicilerin gelişmiş sağlık hizmetlerine erişimini garanti altına almak için sahadaki yatırımlarına öncelik vermesi için de önemli bir teşvik görevi görmektedir.

“Küresel ortaklıklar kurarak, Ar-Ge ve teknoloji kabiliyetlerimize yatırım yaparak, Türkiye'nin lider biyobenzer firması olmak.”

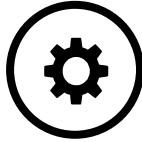
Abdi İbrahim 2025 Vizyonu
Stratejik Hedefleri

ABDİ İBRAHİM'İN ÜÇ ADIMLI BİYOTEKNOLOJİ STRATEJİSİ

Dolum/Paketleme

Şirket, 2021'den itibaren dolum-paketleme gibi üretimin temel bileşenlerinde yer alacaktır.

Biyobenzer

Şirket, baştan sona üretim sürecini kapsayarak farklı firmalara ait biyobenzer ilaçları üretmeye başlayacaktır.

Ürüne Sahip Olma

Şirket, 2025 yılına kadar ek yatırım ve yetenek geliştirme ile desteklenen hücre hatlarından kendi biyobenzer ürünlerini geliştirecektir.

AbdiBio Projesi, Türkiye biyobenzer pazarındaki liderlik hedeflerini gerçekleştirmede, şirketin önde gelen girişimidir.

Abdi İbrahim, AbdiBio Projesi kapsamında 13.500 m²'lik bir alana yayılan biyoteknolojik ilaç üretim tesisini hizmete açmıştır.

Tesisin mevcut yıllık üretim kapasitesi 11 milyon flakon, 9 milyon şırınga, 22 milyon kartuş ve 1 milyon liyofilize üründür ve orta vadede üretim kapasitesini potansiyel olarak ikiye katlamak için, halihazırda tam kapasitesinde kullanılmayan ek bir alana sahiptir.

Yeni tesis ayrıca, Türkiye'nin COVID-19 sonrası toparlanmasında önemli bir rol oynaması beklenen mRNA bazlı, inaktif adenovirüs vektörü ve gama ışıklı aşıları üretmek için gerekli tüm altyapı ve sertifikaları içerecek şekilde tasarlanmıştır. Şirket ayrıca, faz I ve II plasebo kontrollü klinik araştırmaları yürütme ruhsatına da sahiptir.

Şirketin biyoteknoloji stratejisine dayalı olarak, kapasite şu anda üretim hizmeti sözleşmeleri için kullanılmaktadır ve Abdi İbrahim'in kendi ürünlerinin bu kapasite içindeki payının artırılması orta vadeli plandır. Abdi İbrahim, en nihayetinde Türkiye'nin biyoteknoloji alanında dışa bağımlılığını azaltmayı, yerel kaynaklı tedavi alternatiflerini artırmayı ve sonunda Türkiye'nin hem kapasite hem de uzmanlık açısından bir biyoteknoloji merkezi olma potansiyelini hayata geçirmeyi hedeflemektedir.

ABDİBİO'NUN ÜRETİM PROFİLİ

AbdiBio, kimyasal olarak üretilen ilaçlarla tam olarak tedavi edilemeyen 8 terapi alanını hedef almaktadır. Bunun yanında, yeni nesil biyoteknolojik ilaçlar, hedefe yönelik tedavi becerileri sayesinde çok daha az yan etkiye sahiptir.

1 Onkoloji

4 Dermatoloji

7 Nöroloji

2 Romatoloji

5 Hematoloji

8 Oftalmoloji

3 Endokrinoloji

6 İmmünoloji

mAbdi #2 Biyobenzer Geliştirme Projesi

Üretim hizmetleri ve ruhsatlandırma yoluyla ilk biyoteknoloji ürünlerini piyasaya süren Abdi İbrahim, önümüzdeki 5 yıl içinde kendi biyobenzer ürün gamını geliştirmek için çalışmalarını sürdürmektedir. Şirketin boru hattı içerisinde devam eden birden fazla projesi olmakla birlikte, kilit girişimlerden biri mAbdi #2 olarak adlandırılmıştır.

mAbdi #2 kapsamında şirket, uluslararası pazarda en iyi performans gösteren ilk 5 biyoteknoloji ilacından birini hedef almakta ve şu anda bunun biyobenzerini geliştirmektedir. Abdi İbrahim, bu iddialı proje ile orijinal ürünün ilk biyobenzerlerinden birini piyasaya sürmeyi ve firmayı 2026 yılına kadar tahmini 50 milyar dolarlık hacme sahip pazarın önemli küresel aktörlerinden biri haline getirmeyi hedeflemektedir.

AbdiBio Üretim Tesisi
İstanbul, Türkiye

YEREL BAĞLILIK

Hedef 2030: Karbon Nötr Bir Şirket Olmak

Bilim ve inovasyondan güç alan Abdi İbrahim'in çevresel misyonu, gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakmaktır. Bu nedenle şirket, 2030 yılına kadar karbon nötrlüğü sağlamayı taahhüt etmektedir.

Abdi İbrahim, çevresel sürdürülebilirlik programını atık, enerji, su, atık su ve sera gazı emisyonları olmak üzere 5 temel dayanak altında yönetmektedir.¹⁵

Abdi İbrahim, sorumluluklarını ISO 1400116 standardı kapsamında yöneterek çevresel performansını artırmakta ve çevresel eylemlerinde önemlilik analizi temelinde inşa etmektedir. Bunun yanı sıra, kirliliğin önlenmesi ve çevresel performansını sürekli olarak iyileştirilmesine yönelik, hem ulusal hem de uluslararası inisiyatifleri de takip etmektedir.

Abdi İbrahim, çevresel performansını yönetirken paydaşlarına karşı bağımlılığının bilincindedir; bu doğrultuda etki izleme faaliyetlerinin sınırlarını genişletmektedir ve kendisini Türk ilaç sektörünün düşük karbon dönüşümüne öncülük etmeyi hedeflemiştir.

KISA BİLGİLER

110 bin dolar

2020'de toplam çevre ile ilgili harcamalar¹⁷

114 saat

2020 yılı çevresel farkındalık eğitimi

ATIK YÖNETİMİ

-%19,2

Evsel atık, 2019-20

1,5 milyon mt

kağıt geri kazanımı

Abdi İbrahim, atık yönetimi konusunda Çevre Mevzuatında yer alan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği uyarınca hareket etmektedir¹⁸. Atık Yönetim Prosedürüne göre, Abdi İbrahim, faaliyetleri sırasında oluşan tüm atıkları kaynağında ayrıştırarak, operasyonlarından kaynaklanan atık miktarını azaltmayı ve geri dönüşüm oranını artırmayı amaçlamaktadır. 2019 yılında ambalajların geri dönüşüm oranı %3,2 iken bu oran 2020 yılında %3,4'e yükselmiştir. Şirket, 2020 yılında 1.484.111 metrik ton kağıt ve 32.847 metrik ton plastiğin geri kazanımını sağlamıştır.

SU YÖNETİMİ

48 bin m³

Su tasarrufu, 2012-20

-%1,9

Su kullanımı, 2019-20

Abdi İbrahim, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi girişimi CEO Water Mandate'in imzacı taraflarındandır ve şirket, uluslararası su koruma politikalarına uyum sağlamayı taahhüt etmektedir. Bu nedenle, bölgenin havza su riski değerlendirmesi için WRI'nin (Dünya Kaynakları Enstitüsü) metodolojisi¹⁹ izlenmektedir. Birden fazla su tasarrufu girişimine ek olarak, şirket ayrıca bahçe sulamasında yağmur suyu, geri yıkama suyu ve işletim kaynaklı arıtılmış su kullanmaktadır. Bunların sonucu olarak, şirket 2012-2020 yılları arasında 47.962 m³'lük su tasarrufu sağlamıştır.

ATIK SU YÖNETİMİ

-%29,4
Atık su, 2019-20
167 mg/L
KOİ değeri

Çevre dostu bir teknoloji olarak MBR (Membran Bio Reactor)²⁰, şirketin su arıtma işlemlerinde kullanılmaktadır. MBR teknolojisi sayesinde arıtma çamurundaki atık çamur ortadan kaldırılmış, atık su kalitesi yüzde 50 artırılarak boşaltım limitlerinin oldukça altına düşürülmüştür. Ayrıca atık su arıtma tesisi bünyesinde kurulan laboratuvarında tesisin su kalitesi günlük olarak izlenmektedir. 2020 yılında hesaplanan BOİ5 değeri²¹ 17 mg/L, KOİ değeri ise²² 167 mg/L olmuştur.

ENERJİ YÖNETİMİ

%35
Yıllık enerji tasarrufu
1,5 bin mt
TEP enerji tasarrufu

2000 yılından bu yana enerji verimliliği projeleri geliştirmekte olan Abdi İbrahim, bu sayede yıllık toplam 1.460 mt TEP enerji²³ olmak üzere, yıllık enerji tüketiminde %35 tasarruf sağlamıştır. Üretim süreçlerinde dünya standartlarında çevre dostu teknolojilerden yararlanan Abdi İbrahim, önemli bir adım atarak %100 yenilenebilir enerji kaynakları kullanmaya karar vermiştir. Şirket 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla üretim kompleksindeki tüm tesisleri ve Genel Müdürlüğü'ndeki elektrik ihtiyacının tamamını, rüzgar ve güneş başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynakları ile karşılamaya başlamıştır.

SERA GAZI EMİSYONLARININ YÖNETİMİ

8,9 bin mt
Yıllık karbon emisyonu
2030'a kadar
Karbon nötrlük hedefi

Abdi İbrahim, CDP – Karbon Saydamlık Projesi²⁴ kapsamında, faaliyetlerinden kaynaklanan CO2 salınımlarını izlemek ve azaltmak ve iklim değişikliği ile mücadele çalışmalarının gidişatını ve sonuçlarını kamuya açıklamak amacıyla bir karbon ayak izi çalışması yürütmektedir. Abdi İbrahim kısa süre önce aynı zamanda Bilimsel Temelli Hedefler Girişiminin (SBTi) de²⁵ imzacısı olmuştur. Abdi İbrahim üretim tesislerinde doğal gaz kullanımından kaynaklanan fiili karbon emisyonu 2019 yılı için yıllık 6.676 mt, 2020 yılı için 8.855 mt olarak hesaplanmıştır.

Geleceği İyileştirme Eylem Planı

Abdi İbrahim, Geleceği İyileştirme Eylem Planı ile önümüzdeki 5 yıl içinde sosyal sorumluluk çalışmalarını artırmayı hedeflemektedir.

SAĞLIK ve SPOR

SEÇİLMİŞ GİRİŞİMLER

- **Uluslararası alanda ödüllere sahip Türk milli yüzücü Emre Sakcı sponsorluğu**
Şirket, 2021 Tokyo'dan 2024 Paris Olimpiyatlarına kadar 4 yıl boyunca sporcuya destek sağlamayı taahhüt etmektedir.
- **COVID-19 ile mücadeleye ilaç bağışları aracılığıyla destek**
Abdi İbrahim, 1,6 milyon tablet klorokin-fosfat bazlı ilaç üreterek Sağlık Bakanlığı'na bağışlamıştır.
- **Akılcı İlaç Kullanımı Projesi ile bilinçsiz ilaç kullanımı konusunda kamuoyunun bilinçlendirilmesi**
Proje, ilaçların hekimler tarafından reçete edilen doz ve sürede, eczacılara danışılarak kullanılması gerekliliğini vurgulamaktadır.

BİLİMSEL FARKINDALIK

SEÇİLMİŞ GİRİŞİMLER

- **Biyoteknoloji, Ar-Ge ve İleri genetik üzerine yüksek eğitimin teşviki ve desteklenmesi**
Abdi İbrahim, en iddialı bilimsel alanlara odaklanmak ve bu alanlarda çalışmak isteyen genç bilim insanlarına maddi yardım ve kariyer fırsatları sunmaktadır.
- **Teknik liselerde yeni mühendislik programlarının tanıtılması**
Şirket, mesleki ve teknik liseler için biyoteknoloji alanında yeni programlar tasarlamak üzere kamu kurumlarıyla iş birliği yapmaktadır.
- **Kadınlar ve gençler arasında bilime olan ilgiyi artırmak için ulusal bir program tasarlanması**
Abdi İbrahim'in bu girişimi, laboratuvarları modernize etme ve kadınların bilimsel alanlara katılımını artırmak için düzenlenmiş yeni projeleri tanıtmaya yoluyla okullarla birlikte çalışmayı hedeflemektedir.

COVID-19

Abdi İbrahim, pandeminin ilk aylarında odağını hızla COVID-19 tedavisinde kullanılan ürünlere yöneltmiştir ve bu inisiyatif 2021 yılında eczaneler tarafından en beğenilen ilk beş proje arasına girmiştir.⁷

BİYOTEKNOLOJİ

Abdi İbrahim'in biyoteknoloji çalışmaları ve OM Pharma satınalma atılımı 2021 yılında halk tarafından en değerli bulunan ilk 5 proje arasına girmiştir.

Kaynak: Sürdürülebilirlik Anketi, ERA, 2021. Sayfada sonuçlarına yer verilen anket soruları "Pandemi döneminde en çok beğendiğiniz topluma katkı sağlayan projenin hangisi olduğunu, firması ile birlikte öğrenebilir miyiz?" ve "Abdi İbrahim ilaç şirketi ile ilgili okuyacağım kriterlerden beğeninizi olumlu yönde en çok etkileyen 3 tanesini öğrenebilir miyim?". Anketin detaylı analizi için Abdi İbrahim 2020 Sürdürülebilirlik Raporu'nu inceleyebilirsiniz.

EMRE SAKCI
TÜRK MİLLİ OLİMPİK YÜZÜCÜ

KURUMSAL KİMLİK

Abdi İbrahim'in ulusal kimliği ve sektördeki öncülüğü toplum ve sektör paydaşları tarafından şirketin en çok beğenilen ilk 2 özelliği arasındadır.

SIFIR ATIK

Çevre bilinci ve daha az plastik kullanımına yönelik projeler, toplumun ilaç sektöründen sürdürülebilirlik odaklı beklentilerinde ilk 3 başlık arasındadır.

TOPLUMSAL İNOVASYON

SEÇİLMİŞ GİRİŞİMLER

- **Yerel yaşam bilimleri girişimlerine yardımcı olmak için kapsamlı bir kuluçka programı başlatılması**
Abdi İbrahim, erken aşamadaki girişimlerin gelişimini hızlandırmak için yerel ekosistemle iş birliği içerisinde, kendi kuluçka programını başlatmıştır.
- **Sürdürülebilirlik odaklı projeleri teşvik etmek için kurumsal bir sosyal inovasyon planı başlatılması**
Fırmanın kurumsal sosyal inovasyon planı, sürdürülebilirlik girişimlerini daha da güçlendirmek için kurum içinde hayal gücünü ve yaratıcılığı teşvik etmeyi amaçlamaktadır.
- **Yerel tedarikçilerin dijital dönüşüm ve yetenek geliştirme planlarına yardım**
Abdi İbrahim, Türkiye'nin yaşam bilimleri sektörünün yerelleştirme çabalarını daha da desteklemek için yerel tedarik zinciri ortaklarıyla iş birliği yapmaktadır.

GÖNÜLLÜLÜK

SEÇİLMİŞ GİRİŞİMLER

- **Çalışanlar arasında çevre bilincini artırmak için birden fazla girişim**
Abdi İbrahim, ofis binalarında firmanın geri dönüşüm çalışmalarını artırmayı ve israfı önlemeyi hedeflemektedir.
- **Çalışanlar ve ortaklar için sistematik bir kurumsal gönüllülük ağı oluşturulması**
Firma, ülke çapında bir gönüllülük ağı geliştirerek, geniş çalışan tabanını ve ortak STK'ları daha fazla işbirliği yapmaya teşvik etmeyi planlamaktadır.
- **Abdi İbrahim'in uzun vadeli gündemini tanıtmak için sürdürülebilirlik elçilerinin belirlenmesi**
Abdi İbrahim, firmanın uçtan uca sürdürülebilirlik programını daha üst düzeyde teşvik edecek sürdürülebilirlik elçileri belirlemeyi planlamaktadır.

ABDİ İBRAHİM

UÇTAN UCA
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Katkılar

Abdi İbrahim'in 2025 Vizyonu Etki Stratejisi ve eylem planı, firmanın temel sürdürülebilir kalkınma misyonlarıyla doğrudan bağlantılıdır.

		İNSAN GELİŞİMİ				KAYNAK KULLANIMI		YÖNETİŞİM & ALTYAPI		
		3 SAĞLIKLI VE KALİTELİ YAŞAM	4 NİTELİKLİ EĞİTİM	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	8 İNSANIN YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI	12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM	9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI	17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR
Sosyo-Ekonomik Katkılar										
EKONOMİK KALKINMA	645 milyon dolarlık toplam brüt katma değer									
	20 bin toplam istihdam katkısı									
	25 milyon dolarlık doğrudan vergi katkısı									
	60'ın üzerinde ülkeye 70 milyon dolarlık ihracat									
	70 milyon dolarlık desteklenen doğrudan yabancı yatırım									
	İlk eşdeğer ilaçlarla 45 milyon dolarlık kamu tasarrufu ⁸									
BÜTÜNSEL SAĞLIK	21 ürünle koruyucu bakım odaklılık									
	30'dan fazla şirket ile lisansörlük anlaşması									
	Değer zinciri yerelleştirmesi yoluyla erişilebilirlik									
	Ele alınan 128 tedavi alanı									
	Kazanılan 15 milyon sağlıklı yaşam yılı ¹³									

YIKICI İNOVASYON	
Dijital dönüşüm ile yönlendirilen 45 girişim	
127 bilim insanı ile 9 milyon dolarlık Ar-Ge harcaması	
OM Pharma ve Ocugen'e Yatırımlar	
Yerel ve küresel kurumlarla ortaklıklar	
Biyobenzer ürün portföyü ile AbdiBio	
mRNA ve inaktif aşı üretim kapasitesi	

YEREL BAĞLILIK	
2030 yılına kadar karbon nötr olma hedefi	
Bireysel sağlığın teşviki	
Bilimsel farkındalık girişimleri	
Toplumsal yatırım programları	
Gönüllülük faaliyetleri	

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Katkılar

SKH	ODAKLANMIŞ ALT HEDEFLER	ABDİ İBRAHİM'İN KATKILARI	
3 SAĞLIKLI VE KALİTELİ YAŞAM 	3.3	2030 yılına kadar yenidoğan ve 5 yaş altı çocuklarda önlenabilir ölümlerinin sona erdirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, üretim hizmeti kapsamında GSK'nın HIV tedavisine yönelik ilacını üretmeye başlamıştır. Abdi İbrahim'in ayrıca hepatit tedavisi için bir HBVizyon isimli bir projesi de bulunmaktadır.
	3.4	2030 yılına kadar bulaşıcı olmayan hastalıklardan kaynaklanan erken ölümlerin önleme ve tedavi yoluyla azaltılması; zihinsel sağlık ve refahın teşviki	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim Vakfı sağlık bilincini artırmakta ve ihtiyaç sahibi hastalara yardım etmektedir.
	3.6	2020 yılına kadar, karayolu trafik kazalarından kaynaklanan küresel ölüm ve yaralanmaların sayısının yarıya indirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim'de şirket içinde trafik kazalarından kaynaklanan ölümler %0'dır.
	3.7	2030 yılına kadar cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerine evrensel erişimin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, sosyal medya ve "Onaiyibak" platformu aracılığıyla cinsel sağlık bilincini artırmaktadır.
	3.8	Finansal riskten korunma, herkes için güvenli, etkili, kaliteli ve uygun fiyatlı temel ilaçlara ve aşılarla kaliteli temel sağlık hizmetlerine erişim dahil olmak üzere, evrensel sağlık güvencesi sağlama	<ul style="list-style-type: none"> Orijinal reçeteli ilaçlar için ilk eşdeğer ilaçların piyasaya sürülmesi, toplum sağlığı bütçesi üzerinde birçok olumlu etkiye sahiptir. Abdi İbrahim'in 3 eşdeğer ilacı, 2019'dan bu yana toplum sağlığı bütçesinde tahmini toplam 45 milyon dolar tasarruf sağlamıştır.
	3.c	Sağlık finansmanını ve sağlık işgücünün işe alınımını, geliştirilmesini, eğitilmesini ve elde tutulmasını önemli ölçüde artırılması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim'in bulunduğu tüm ülkeler gelişmekte olan ülkelerdir. Abdi İbrahim operasyon ve satış ekipleri bu bölgelerde sağlığı iyileştirmek için çalışmaktadır.
4 NİTELİKLİ EĞİTİM 	4.4	2030 yılına kadar istihdam, insana yakışır işler ve girişimcilik için gerekli becerilere sahip kişilerin sayısının artırılması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, teknik liselerde yeni mühendislik programları başlatmıştır.
	4.b	2020 yılına kadar, gelişmekte olan ülkelere sunulan burs sayısının artırılması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, ileri alanlarda çalışan genç bilim insanlarına burs sağlamaktadır.

5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ 	5.5	Kadınların siyasi, ekonomik ve kamusal yaşamda her düzeyde karar alma süreçlerinde tam ve etkin katılımının ve liderlik için eşit fırsatların sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> Türkiye'de kadın çalışanlar doğrudan istihdamın %31'ini temsil etmekte olup yönetim ekibinde kadınların oranı %37'dir.
	5.6	Cinsel sağlık ve üreme sağlığı ile üreme haklarına evrensel erişimin sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, oluşturduğu ertesigun.com platformu ile kadınlarda cinsel sağlık konusuna dikkat çekmektedir.
8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME 	8.1	Ulusal koşullara uygun olarak kişi başına ekonomik büyümenin sürdürülmesi	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim'in ekonomik faaliyeti sonucunda oluşan BKD, 645 milyon doları bulmaktadır.
	8.2	Çeşitlendirme, teknolojik iyileştirme ve inovasyon yoluyla daha yüksek ekonomik üretkenlik seviyelerine ulaşılması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, dış ölçütler ve paydaş öncelikleri bağlamında kayda değer dolaylı ekonomik etki yaratmaktadır. Tedarik zinciri etkileri ve çalışanların artan harcamaları kaynaklı BKD etkisi 356 milyon dolar değerindedir.
	8.3	Üretken faaliyetleri, insana yakışır iş yaratmayı, girişimciliği, yaratıcılığı ve inovasyonu destekleyen ve KOBİ'lerin kurulmasını ve büyümesini teşvik eden kalkınma odaklı politikaların yaygınlaştırılması	<ul style="list-style-type: none"> 2019 ve 2020 yıllarında yaklaşık 1.233 tedarikçi ile çalışan Abdi İbrahim'in yerel tedarikçilerinin tüm tedarikçilerine oranı %68'dir.
	8.5	2030 yılına kadar, tam ve üretken istihdam, insana yakışır iş ve eşit değerdeki işe eşit ücret sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, 2020 yılında her çalışan için ortalama 73 bin ABD doları BKD'ye doğrudan katkıda bulunmuştur.
	8.6	2020 yılına kadar istihdam, eğitim veya öğrenimde yer almayan gençlerin oranının önemli ölçüde azaltılması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, Türkiye'de 3.918 kalifiye personeli doğrudan istihdam etmektedir. Bunun dışında dolaylı olarak ve uyarılmış etkiler aracılığıyla 15 bin kişilik istihdam yaratılmıştır.
	8.8	İşçi haklarının korunması ve göçmen işçiler de dahil olmak üzere tüm işçiler için güvenli ve emniyetli çalışma ortamlarının teşvik edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> 2020 yılında ölümcül ve ölümcül olmayan iş kazaları, tesis için %3,52, Genel Müdürlük için %0,25 oranında gerçekleşmiştir.
	9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI 	9.2	Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin teşviki ve 2030 yılına kadar, ulusal koşullar doğrultusunda sanayinin istihdam ve GSYİH içindeki payının artırılması
9.4		Artan kaynak kullanım verimliliği ve temiz teknolojilerin ve endüstriyel süreçlerin daha fazla benimsenmesiyle, sürdürülebilirliklerini sağlamak için 2030 yılına kadar sektörün altyapısının modernize edilmesi ve güçlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim Üretim Tesislerinde doğal gaz kullanımından kaynaklanan fiili karbon emisyonu 2020 yılı için 8.855 metrik ton olarak hesaplanmıştır.
9.5		Bilimsel araştırmaların güçlendirilmesi, 2030 yılına kadar inovasyonun teşviki ve Ar-Ge çalışanlarının ve harcamalarının artırılması da dahil olmak üzere, tüm ülkelerdeki endüstriyel sektörlerin teknolojik kabiliyetlerin artırılması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, 2020'de Ar-Ge'ye 9 milyon dolarlık harcama yapmış ve 2016'dan 2020'ye %14,6'lık bir yatırım artışıyla, bilimsel araştırma ve geliştirme finansmanında tartışmasız lider haline gelmiştir.

<p>10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI</p> 	10.3	Ayrımcı yasaları, politikaları ve uygulamaları ortadan kaldırmak da dahil olmak üzere, fırsat eşitliğinin sağlanması ve sonuç eşitsizliklerinin azaltılması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim'de her bir çalışan kategorisi için, kadın ve erkeklerin temel ücretlendirme oranı 1/1'dir.
	10.B	Doğrudan yabancı yatırım da dahil olmak üzere, ihtiyacın en fazla olduğu Devletlere resmi kalkınma yardımının ve finansal	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim 2017-2020 arasında 70 milyon dolarlık DYY sağlamıştır.
<p>12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM</p> 	12.2	2030 yılına kadar doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve verimli kullanımının sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, You Plus Multi Ener-G gıda takviyesinin tüm yaşam döngüsü boyunca, ISO 14040/44 Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi) standardına göre bir çevresel etki değerlendirmesi yapmıştır. Değerlendirmede küresel ısınma, ozon tükenmesi, fotokimyasal ozon oluşumu, asitleşme, su kullanım potansiyeli, kaynak kullanımı, fosil, mineraller ve metal gibi temel göstergeler dikkate alınmıştır. Ürünün küresel ısınma potansiyeli 0,224kg CO2 eşdeğeri olarak hesaplanmış ve su kullanım potansiyeli 0,293 m³tür.
	12.4	2020 yılına kadar, kimyasalların ve tüm atıkların yaşam döngüleri boyunca çevresel olarak sağlam biçimde yönetimlerinin sağlanması ve bu kimyasalların ve atıkların insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için havaya, suya ve toprağa karışmalarının önemli ölçüde azaltılması	<ul style="list-style-type: none"> 2020'de geri dönüşüm %3,4'e ulaşmıştır. 2020'de piyasadaki ürünlerden kağıt geri kazanımı 1.484.111 metrik ton ve plastiğin geri kazanım miktarları 32.847 metrik ton değerlerine çıkmıştır. Atık su konusunda ise, 2020 yılında hesaplanan BOİ5 değeri 17 mg/L ve KOİ değeri 167 mg/L olmuştur.
	12.5	2030 yılına kadar önleme, azaltma, geri dönüşüm ve yeniden kullanım yoluyla atık üretiminin önemli ölçüde azaltılması	<ul style="list-style-type: none"> Tesiste Geri Dönüştürülebilir Atık 954 bin (kg) Evsel Atık 339 bin (kg) Tehlikeli Atık Miktarı 417 bin (kg) İlaç Ambalajında Geri Kazanım Oranı (%100)
	12.6	Şirketlerin sürdürülebilir uygulamaları benimsemeye ve sürdürülebilirliğe dair bilgilerini raporlama döngülerine entegre etmeye teşvik edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, 2013 yılından bu yana GRI kriterlerine göre hazırladığı, kamuya açık sürdürülebilirlik raporunu iki yılda bir yayımlamaktadır.
	12.8	2030'a kadar, dünyanın her yerindeki insanların sürdürülebilir kalkınma ve doğayla uyumlu yaşam tarzları için gerekli bilgi ve farkındalığa sahip olmasının sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, tüm ürünlerinin ürün güvenliği (ilaç güvenliği) hakkında bilgi sağlamaktadır. Şirket ayrıca sürdürülebilirlik raporları aracılığıyla özellikle çevresel veya toplumsal etki oluşturabilecek maddelerle ilgili ürün ve hizmet içeriklerine ilişkin prosedürler hakkında kamuoyunu bilgilendirmektedir.

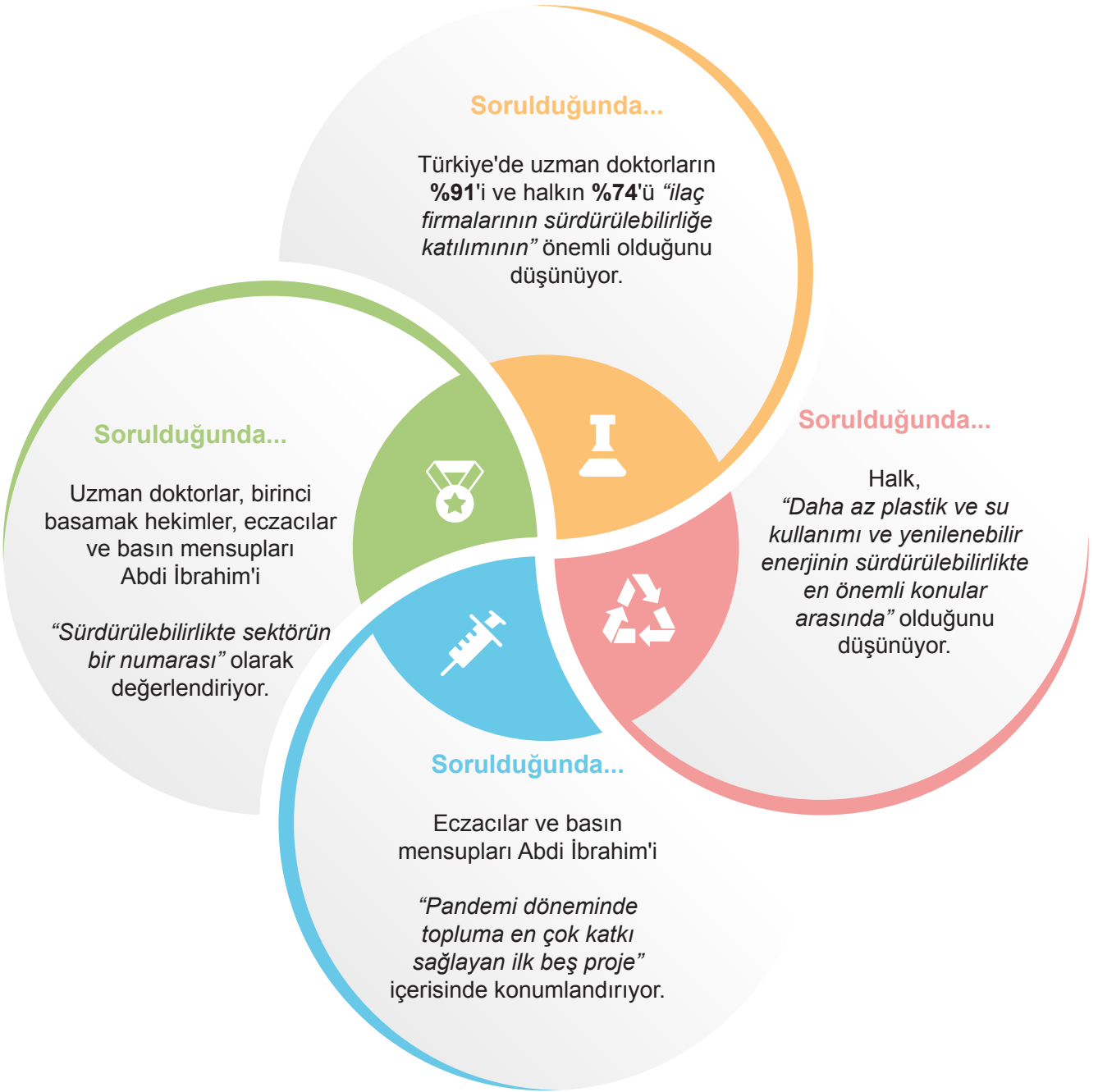
<p>13 İKLİM EYLEMİ</p> 	13.2	İklim değişikliği tedbirlerinin ulusal politikalara, stratejilere ve planlamaya entegre edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, Bilimsel Temelli Hedefler girişimi SBTi'ye destek sözü vermiştir. Bu, Abdi İbrahim'in sera gazı emisyonlarını ne kadar azaltacağına dair bir taahhüttür ve ilgili hedefleri belirler. Bu kapsamda, iklim değişikliğinde 2 °C azaltım hedefine katkı sağlanmaktadır. Abdi İbrahim Üretim Tesislerinde doğal gaz kullanımından kaynaklanan fiili karbon emisyonu 2019 yılı için 6.676 metrik ton, 2020 yılı için ise 8.855 metrik ton olarak hesaplanmıştır. 2030 yılına kadar karbon nötr olma ve Türk ilaç sektörünün düşük karbon dönüşümüne öncülük etme hedefiyle, Abdi İbrahim, çalışmalarını yıllar içinde yoğunlaştıracaktır.
<p>17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR</p> 	17.1	Vergi ve diğer gelir tahsilatı için yerel kapasitenin iyileştirilmesi için, gelişmekte olan ülkelere uluslararası destek dahil olmak üzere, yerel kaynakların hareketliliğinin güçlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Vergi katkısı, ihracat ve doğrudan yabancı yatırım (DYY) hesaplanmakta ve Abdi İbrahim'in BKD etkisine dahil edilmektedir. Abdi İbrahim'in ekonomik faaliyetlerinden devlet bütçesine doğrudan katkısı 25 milyon doları bulmaktadır.
17.3	Gelişmekte olan ülkeler için birden fazla kaynaktan ek finansal kaynakların harekete geçirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim 2017-2020 arasında 70 milyon dolarlık DYY sağlamıştır. 	
17.11	Özellikle en az gelişmiş ülkelerin küresel ihracattaki payını 2020 yılına kadar iki katına çıkarmak amacıyla, gelişmekte olan ülkelerin ihracatlarının önemli ölçüde artırılması	<ul style="list-style-type: none"> Abdi İbrahim, 2020 yılında 70 milyon dolarlık ihracat hacmiyle Türkiye'deki 1,3 milyar dolarlık ilaç sektörünün toplam ihracatının %5'inden sorumludur. 	

Sürdürülebilirlik Gündemi Algısı

Türkiye'de 2021 yılında kurumsal sürdürülebilirlik algısı konusunda 2.563 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen anketin sonucuna göre; uzman doktorlar, birinci basamak hekimler, eczacılar ve basın mensuplarının görüşlerine göre ilk sırada Abdi İbrahim yer almaktadır.²⁶

GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLER

Wellbeing

Bireylerin kendi sağlıkları ve yaşam tarzı seçimleri için sorumluluk almaya teşvik edilmesi

Abdi İbrahim, koruyucu ürün geliştirme ve lisanslama çalışmalarına, bağışıklık sistemi ve beslenme desteğine daha fazla odaklanarak hız vermiştir. Şirket ayrıca, yerel topluluk arasında aktif bir yaşam tarzının davranış ve sağlık üzerindeki etkisini tanıtmak için sponsorluk ve farkındalık girişimlerini daha da artırmayı planlamaktadır.

Toplum sağlığı odaklılık

Dayanıklı bir toplum sağlığı sistemi halkı korur, hastalıkları önler ve sağlıklı yaşam beklentisini uzatır

Abdi İbrahim, gelecekte mRNA tabanlı ve inaktif aşı üretim kabiliyetlerini toplum sağlığının korunmasına katkı sağlayacak seviyelere çıkarmayı hedeflemektedir. Şirket, COVID-19'dan alınan derslerle, gerektiğinde tedavilere zamanında erişim sağlamak için gelecekte karşılaşılabilecek muhtemel pandemilere karşı ön etkin araştırmalara yatırım yapmayı planlamaktadır.

Yeşil Mutabakat'ta öncülük

Yaşam bilimleri kuruluşları, sürdürülebilir ve sorumlu işletmeler olmaya odaklanmıştır

Abdi İbrahim, 2030 yılına kadar karbon nötr olmayı hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda şirket, ilaçların yaşam döngüsü analizi, sürdürülebilirlik odaklı pazar değerlendirmesi, geri dönüştürülmüş kağıt ile prospektüs üretimi ve en önemlisi PVC kullanımından biyolojik olarak parçalanabilen malzemelere geçiş konularına odaklanmaktadır. Abdi İbrahim, sürekli çalışmalarına paralel olarak, değer zincirinde çevre dostu uygulamaları teşvik etmek için İlaç Tedarik Zinciri Girişimi (PSCI) doğrultusunda kendi tedarikçilerini de denetlemektedir.

Her zaman ve her yerde tüketici odaklı bakım

Tam entegre bakım modelleri artık daha erişilebilir, verimli ve tüketici odaklı bakım sağlıyor

Abdi İbrahim, tüketicilere her zaman erişilebilir ve tüketicinin kendi kontrolünde olan bir sağlık alternatifi sunmak için çalışmaktadır. Şirket, bütünsel sağlık yaklaşımıyla birlikte, tüketicinin yaşamsal ölçütlerini ve hastalık öyküsünü temel alan tedavi ve hastalık önleme yöntemlerine yatırım yapmaktadır.

Yeni nesil tedarik zincirleri

Veri odaklı değer zincirleri aracılığıyla ağ bağlantılı ticari süreçler ile üretim süreçlerinin buluşması

Abdi İbrahim, baştan sona dijital tedarik ağına ulaşmak için Endüstri 4.0 çözümleri doğrultusunda dijital dönüşüm programını daha da hızlandırmayı hedeflemektedir. Abdi İbrahim ayrıca, kişiselleştirilmiş ürün teklifleri aracılığıyla yeni değer önerilerini ortaya çıkarmak için katmanlı üretim kabiliyetlerini geliştirmeyi de planlamaktadır.

Yeni inovasyon modelleri

İşbirliği temelli çalışma, daha etkili bir sağlık ekosistemi için geleneksel inovasyon modellerini yeniden tanımlamıştır

Abdi İbrahim, Türk ilaç sektöründe sosyal inovasyonu destekleyen az sayıdaki şirketten biridir. Şirket, yenilikçi ürünleri birlikte geliştirmek için yerel yaşam bilimlerinde start-up ekosistemini desteklerken, çığır açan değer önerileri geliştirmek için ilaç harici dijital platformlarla da iş birliği yapmayı hedeflemektedir.

Temelde dijital dönüşüm

Yapay zeka destekli robotik, bilişsel otomasyon ve sürekli dijitalleştirme, bir işin kim tarafından, nerede ve nasıl yapıldığını yeniden tasarlıyor

Abdi İbrahim'in hedefi, organizasyonunu ileri teknolojilere hızlı ve sürekli adaptasyon ile dönüştürmenin yanı sıra, nihayetinde şirketin tüketicilere ve sağlık çalışanlarına yönelik yeni hizmet modellerini hayata geçirme tutkusunu gerçekleştirecek çevik çalışma modelleridir. Abdi İbrahim, gelecekte öncelikle dijital bir şirket olmak için ekosistem ortaklarıyla birlikte kültürel, ilişkisel, operasyonel, fiziksel ve sanal alanlarda birlikte gelişmeyi hedeflemektedir.

Abdi İbrahim'in 2030 Etki Taahhüdü

**EKONOMİK
KALKINMA**

**YIKICI
İNOVASYON**

**BÜTÜNSEL
SAĞLIK**

**YEREL
BAĞLILIK**

“Abdi İbrahim olarak daha sağlıklı bir toplum ve daha yaşanabilir bir dünya için üstlendiğimiz sorumluluğun bilincindeyiz.

Türk ilaç sektörünün potansiyeline, ülkemizin gücüne ve geleceğine inanarak, yatırımlarımıza aralıksız devam ediyoruz. Çünkü biz, doğduğu topraklara olan borcunu yatırım, üretim, ihracat ve istihdam yoluyla ödeme arzusunu ortaya koyan bir şirketiz. Çünkü biz, büyük hedefler ve büyük idealler peşinde koşan, tutkulu bir ekibiz. 1912 yılında başlayan “iyileştirme” yolculuğumuzu uluslararası pazarlarda da hızla yükselen bir değer olarak geleceğe taşımaya devam ediyoruz. Hareketlerimize yön veren bu misyonla, 2030 hedeflerimizle, bugün ve gelecekte Türkiye'nin sürdürülebilir refahını şekillendirmeye kararlıyız.”

Son notlar

1. Küresel Satış Ağı

Küresel satış ağına bir parçası olarak temsil edilen ülkeler arasında, Abdi İbrahim'in yerel faaliyetlerinin bulunduğu, yerel distribütörlerle işbirliği yaptığı ve/veya yerel firmalarda farklı markalar altında satılan lisanslı ürünleri bulunan lokasyonlar yer almaktadır.

2. BFS

Açılımı Blow Fill Seal olan teknoloji, farmasötik ürünleri paketlemek için kullanılmaktadır.

3. Ekonomik Etki Metodolojisi

Abdi İbrahim'in Türkiye'deki faaliyetlerinin ekonomik etkileri, ikincil ve daha geniş faydaları yakalamak için farklı sektörler arasındaki etkileşimi inceleyen bir ekonomik model olan ve dünya çapında kabul gören Leontief Girdi - Çıktı analizi ile ölçülmektedir. Girdi-Çıktı modeli, TÜİK'in 64 farklı sektörden oluşan Girdi-Çıktı tabloları temelinde oluşturulmuştur. Alt sektörlerin ve ilgili hizmet hatlarının listesi de TÜİK tarafından sağlanarak, Türkiye'de sektör bazında analiz yapılması imkanı sunmaktadır.

BKD, istihdam, vergi ve ihracat metrikleri Abdi İbrahim'in Türkiye'deki yerel faaliyetlerinin çıktıkları ile sınırlıdır ve Abdi İbrahim Global Pharm ve Abdi İbrahim Remede Pharma'nın üretimini içermez.

Vergi katkısı, DYY ve ihracat hacmi metrikleri, dolaylı ve tetiklenmiş etkiler dikkate alınmaksızın yalnızca şirketin doğrudan faaliyetlerini içerecek şekilde hesaplanmaktadır.

4. Ekonomik Etki Sonuçları

Abdi İbrahim'in ekonomik faaliyeti sonucunda oluşan BKD toplamda 642,6 milyon dolar olarak hesaplanmaktadır. (Modelin güven aralığı dikkate alınarak Ekonomik Etki Değeri 645M ABD Doları olarak sunulmaktadır.) Projenin doğrudan BKD katkısı 286,3 milyon dolar iken, dolaylı ve uyarılmış etkilerden kaynaklanan BKD etkisi sırasıyla 62,8 milyon dolar ve 293,5 milyon dolardır.

Abdi İbrahim'in satın alma harcamalarının önemli bir bölümünün etki modeli kapsamına girmeyen ithalatlara ayrılması nedeniyle, dolaylı BKD'nin yerel kıyaslama ölçütlerine göre nispeten daha düşük olduğu görülmektedir.

Model sonuçlarına göre Abdi İbrahim, değer zincirinde yıllık 19.142 kişilik istihdam yaratmaktadır. Abdi İbrahim'in yarattığı doğrudan, dolaylı ve uyarılmış istihdam sırasıyla 3.918, 2.499 ve 12.725 olarak tahmin edilmektedir.

Hesaplamalarda Euro/TL ve ABD Doları/TL için kullanılan kur değerleri sırasıyla 8,0592 ve 7,0337'dir.

5. STEM

STEM, bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik disiplinlerinin kısaltmasıdır.

6. AB GMP Sertifikası

İyi üretim uygulaması (GMP), bir ilaç üreticisinin üretim süreçlerinde karşılaması gereken minimum standardı tanımlar.

Avrupa İlaç Ajansı (EMA), nihai olarak firmanın belirlenen standartlara uygunluğunu doğrulamak için denetim sürecini izlemekte ve ayrıca Avrupa Birliği (AB) düzeyinde GMP faaliyetlerini düzenlemektedir.

7. COVID-19

COVID-19 tedavisinde kullanılan odaklı ürünlerin önceliklendirilmesi, Abdi İbrahim'in 2020'deki üretim artışına pozitif etkisi olmuştur.

8. Yatırım Ortaklıkları

Abdi İbrahim'in tahminlerine göre, şirketin Allergan, GSK, AstraZeneca ve Boehringer Ingelheim ile ortaklıkları aracılığıyla 2017-2020 arasında 70 milyon dolarlık doğrudan yabancı yatırım çekilmiş ve yıllık 30 milyon dolarlık üretim katma değeri yaratılmıştır.

9. İlk Eşdeğer İlaçlar ile Tasarruf

IQVIA kaynaklı sunulan vaka çalışması, 2019 ile 2021 arasında toplam 6 ürünün yıllık hacim ve fiyatlandırma trendlerini analiz etmektedir. Yaşam bilimlerinin kamuya açıklanması konulu düzenlemeler nedeniyle, ilaçların isimleri açıklanmamıştır.

2021'in ilk çeyreğinde gerçekleşen satışların kıyaslanmasıyla, 2021'in sonundaki tasarruflar tahmin edilmektedir.

Çalışma boyunca, piyasaya sürülen eşdeğer ilaçların genel pazar büyümesini etkilemediği varsayıldığından, tahminler net tasarruf olarak değil, sadece toplum sağlığı bütçesi üzerindeki olumlu etki olarak düşünülmelidir.

10. Abdi İbrahim'in Tezgahestü İlaç Portföyü

Gösterilen tezgahestü ürün kategorileri dışında, Abdi İbrahim'in dermatoloji ve cinsel sağlık alanında da birden fazla ürünü bulunmaktadır.

11. Abdi İbrahim'in Yerel Marka İtibarı

Söz konusu bulgular, Abdi İbrahim'in üçüncü taraf bir araştırma firması ile ortaklaşa yürüttüğü 2019 tarihli bir kurumsal itibar çalışmasına dayanmaktadır. Çalışma, 3.577 katılımcının ilaç dışı sektörler de dahil olmak üzere birçok sektörde marka faaliyetlerine ilişkin algısından elde edilen anket sonuçlarını içermektedir.

12. Abdi İbrahim'in Tedarikçi Sayısı

2019 ve 2020 yıllarında yaklaşık 1.233 tedarikçi ile çalışan Abdi İbrahim'in yerel tedarikçilerinin tüm tedarikçilere oranı %68'dir. 2020 yılında tedarikçi ağında bir önceki yıla göre yüzde 0 artış olmuştur.

13. Sağlıklı Yaşam Yılları ve Verimlilikteki Kazanımlar

Hasta başına kazanılan sağlıklı yaşam yılları, seçilen ilaçların etken maddelerinin Kaliteye Ayarlı Yaşam Yılları (QALY'ler) ile gösterilmektedir. Sağlıklı yaşam yılı kazanımları (QALY'ler), tedavi uygulanmama senaryosuna göre kazanılan yaşam yıllarını temsil eder.

2020 yılında ilacı kullanan hasta sayısının QALY kazancı ile çarpımı,

kazanılan toplam sağlıklı yaşam yılını verir.

Verimlilik kazanımları, kazanılan sağlıklı yaşam yıllarının ekonomik değerini göstermekte ve Türkiye'de işçi başına brüt katma değer ile istihdam oranının çarpılmasıyla elde edilmektedir. İlgili tedavi alanları için istihdam olasılığı hesaplanmadığı için hesaplamalarda Türkiye genelindeki istihdam oranı kullanılmıştır.

Unutulmamalıdır ki, hesaplanan etki yalnızca 2020 yılında seçilen Abdi İbrahim ilaçlarını tüketen hastaları kapsar. Deloitte'un kaliteye ayarlı yaşam yılı analizine ve BKD bazlı verimlilik tahminleri temel alınarak, ortaya çıkan etki yalnızca 2020'de başlayan ilaç kullanımını ve bunların gelecek 25 yıldaki etkisini içermektedir. Verimlilik kazancı 2020 fiyatları kullanılarak hesaplanmıştır.

Avrupa'da meme kanseri ve HIV ilaçları için yürütülen benzer bir çalışma olan Efpia referans olarak kullanılmıştır. Bu çalışma, 2 milyon sağlıklı yaşam yılı ve 27 milyar dolarlık üretkenlik kazanımı elde eden 650.000 hastayı içermiştir. Çalışma, hasta başına 3,1 sağlıklı yıl ve 42 bin dolarlık verimlilik artışını ortaya koymuştur. Abdi İbrahim ise beş farklı tedavi alanında on ürünüyle 5,7 sağlıklı yaşam yılı ve hasta başına 58 bin dolar sağlamıştır.

QALY hesaplamalarında kullanılan ilaçları veya etken maddelerini belirtmıyoruz. Bu nedenle, bu çalışmada referans alınan QALY değerlerini de açıklayamıyoruz. Daha

fazla bilgi için lütfen Abdi İbrahim veya Deloitte ile iletişime geçiniz.

14. Onaylanmış Patentler

İlaç üretim teknolojilerinde uluslararası standartlarda tanınan bir yetkinliğe sahip olan Abdi İbrahim, 2020 yılının sonu itibarıyla Türkiye, Avrupa ve uluslararası başvurularında 193 patent başvurusuna ulaşmıştır. Şirketin tescilli patent sayısı Türkiye'de 26, Avrupa'da 9'dur.

15. Sera Gazı Emisyonları

Sera gazı emisyonları, sera gazlarının iklim değişikliğine neden olan emisyonlarıdır.

16. ISO 14001

Bir çevre yönetim sistemi için kriterleri belirler.

17. Çevre ile İlgili Toplam Harcama

Abdi İbrahim, çevre üzerindeki olası etkileri kontrol etmek ve en aza indirmek için uygun teknolojileri kullanmayı taahhüt etmiş ve nihayetinde iyileştirme faaliyetlerine 67.652 dolar, ihtiyati tedbirlere 8.200 dolarlık yatırım ve 33.268 dolarlık vergi ödemesi yapmıştır.

Toplam çevresel harcamalar 2020 yılında 109.121 dolara yükselmiştir.

18. Çevre Mevzuatına Göre Ambalaj Atıklarının Kontrolü

Ambalaj ve ambalaj atıklarına ilişkin AB kuralları, hem ambalaj tasarımını hem de ambalaj atığı yönetimini kapsamaktadır. AB, çevresel sorunlara neden olan artan miktarlarda ambalaj atığı ile başa çıkabilmeyi hedeflemektedir.

19. WRI (Dünya Kaynakları Enstitüsü)

WRI, hükümetler, işletmeler, çok taraflı kurumlar ve sivil toplum grupları ile çalışan küresel bir araştırma kuruluşudur. Çalışmalarını Gıda, Orman, Su, Enerji, İklim, Okyanus ve Şehirler olmak üzere yedi küresel zorluk etrafında sürdürmektedir.

20. MBR (Membran Biyoreaktörü)

Membran biyoreaktörü (MBR), mikrofiltrasyon veya ultrafiltrasyon gibi bir membran prosesinin biyolojik atık su arıtma prosesi ile birleşimi, aktif çamur prosesisidir.

21. BOİ5 Değeri

BOİ5, organik atık su bileşenlerinin biyolojik bozunması için belirli bir zamanda ne kadar çözünmüş oksijene (mg/l) ihtiyaç duyulduğunu gösterir. Bu değer, atık suyun çevre için teşkil ettiği kirlilik derecesinin değerlendirilmesinde önemli bir parametredir.

22. KOİ Değeri

Kimyasal oksijen ihtiyacı (KOİ), ölçülen bir çözültideki reaksiyonlar tarafından tüketilebilecek oksijen miktarının gösterge niteliğindeki bir ölçüsüdür.

23. Eşdeğer Petrol (TEP) Enerjisi

Bir metrik ton ham petrolün yakılmasıyla açığa çıkan enerji miktarı olarak tanımlanan enerji birimidir.

24. CDP – Karbon Saydamlık Projesi

CDP, yatırımcıların, şirketlerin, şehirlerin, eyaletlerin ve bölgelerin çevresel etkilerini yönetmeleri için küresel açıklama sistemini yürüten, kar amacı gütmeyen bir yardım kuruluşudur.

25. Bilimsel Temelli Hedefler Girişimi

Bilimsel temelli hedefler, şirketlere iklim değişikliğinin en kötü etkilerini önlemek için sera gazı emisyonlarını ne kadar ve ne kadar hızlı azaltmaları gerektiğini göstermektedir.

26. Sürdürülebilirlik Gündemi Algısı

ERA, kamuoyu, uzman doktorlar, birinci basamak hekimleri, eczaneler ve basın mensupları ile sürdürülebilirlik gündemi algısına yönelik çalışmasını gerçekleştirmiştir. Her bir paydaş için örneklem grubu sırasıyla 1502, 624, 251, 156 ve 30 kişiden oluşmuştur.

ERA, Avrupa Fikir ve Pazarlama Araştırmaları Derneği (ESOMAR) ve Türkiye Araştırmacılar Derneği (TÜAD) üyesidir. Şirket, Uluslararası Araştırma Enstitüleri (IRIS) ağının Türkiye'deki ortağıdır. ERA, tüm araştırmalarını ESOMAR ve TÜAD tarafından belirlenen kalite standartlarına, bilimsel ve etik kurallara uygun olarak yürütmektedir.

ABDİİBRAHİM

www.abdiibrahim.com.tr

twitter.com/abdiibrahimilac

instagram.com/abdiibrahimilac

facebook.com/abdiibrahimilac

linkedin.com/company/abdi-ibrahim-pharmaceuticals

youtube.com/abdiibrahimilac

info@abdiibrahim.com.tr

Deloitte.

www.deloitte.com.tr

@deloitteturkiye

@deloitteturkey

@deloitteturkey

@deloitteturkiye

@deloitteturkiye

@deloitteturkey

Deloitte, garanti ile sınırlı bir Birleşik Krallık özel şirketi ("DTTL") olan Deloitte Touche Tohmatsu Limited'i veya üye firmalar ağını ve bunların ilgili kuruluşlarını ifade eder. DTTL ve üye firmalarının her biri hukuken ayrı ve bağımsız kuruluşlardır. DTTL (ayrıca "Deloitte Global" olarak da anılır), müşterilere hizmet sağlamaz. Daha fazla bilgi için lütfen www.deloitte.com/about adresini ziyaret ediniz.

Deloitte, birden fazla sektöre yayılan kamu ve özel müşterilere denetim ve güvence, danışmanlık, finansal danışmanlık, risk danışmanlığı, vergi ve ilgili hizmetlerde önde gelen küresel bir sağlayıcıdır. 150'den fazla ülke ve bölgede bulunan üye firma ağıımız, beş Fortune Global 500® şirketinden dördüne hizmet vermektedir. Deloitte'un 330.000'den fazla çalışanın nasıl önemli bir etki yarattığını öğrenmek için www.deloitte.com adresini ziyaret edebilirsiniz veya bizimle [Facebook](#), [LinkedIn](#), veya [Twitter](#) üzerinden bağlantı kurabilirsiniz.

Bu bildiri, yalnızca genel bilgiler içerir ve Deloitte Touche Tohmatsu Limited, üye firmaları veya ilgili kuruluşlarının (topluca "Deloitte Network") hiçbiri bu kanal aracılığıyla profesyonel tavsiye veya hizmet sunmaz. Finansal durumunuzu veya işinizi etkileyebilecek herhangi bir karar vermeden veya herhangi bir eylemde bulunmadan önce profesyonel e yetkin bir danışmana başvurunuz. Deloitte Network üyesi hiçbir kuruluş, herhangi bir şahsın bu bildirimde dayalı olarak uğradığı herhangi bir kayıptan sorumlu tutulamaz.

© 2021. Bilgi için, Deloitte Touche Tohmatsu Limited Üyesi Deloitte Türkiye ile iletişime geçiniz.

